

Naročnina
za državo SHS:
za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENECE

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene Inzeratov:
Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 iz
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopisi
se ne vračajo: neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 528.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Edina rešitev.

L. 1917. so se zbrali nemški in ruski generali in državniki v litovskem Brestu, da sklenejo mir. Vest o tem je izzvala tedaj silno senzacijo po vsem svetu, tudi na Češkem. Toda brihtni Čehi so kmalu uvideli, kaj se skriva za nameravanim mirom in so rekli: To ni mir, ampak mirolin, to je nemški fri-dolin!

Na zlato dobo vojne industrije raznih surrogatov nas spominja tudi med radikali in radičevci sklenjeni sporazum. Tudi ta sporazum ni mir, ampak mirolin.

Sporazum med narodi ni mogoč brez volje prizadetih narodov samih. Kar pa so medseboj sklenili radikali in radičevci, to ni sporazum med narodi, ampak je navadna medstrankarska pogodba, sklenjena zaradi parlamentarne taktike in zaradi dobro znanih osebnih interesov.

Za silo bi seveda tudi običajna pogodba lahko nadomestila sporazum, če bi bila pošteno in iskreno mišljena. Dejansko stanje pa nam dokazuje ravno nasprotno. Hrvatski ministri sode za cele mesece na svojih mestih, pa se ne morejo nikamor ganiti, ker jim radikali delajo pri vsakem koraku silne ovire. Radičevske moči in nobenega vpliva. Odločujejo o vsem le radikali in razni samostoj-nodemokratski načelniki, ki jih povsod kar mrgoli in katere radikali prav močno drže na njihovih mestih, samo da radičevcem na-gajajo.

Taka iskrenost je zelo svojevrsna! Če bi bili radičevci bolj energični kakor so, bi tako pogodbo kratkoma raztrgali. Stara stvar pa je, da se človek jako nerad odvadi dobrega in prijetnega življenja, zlasti tistega, ki ga daje vladna moč.

Dejstvo je, da so radičevci kljub svojim par ministrom in državnim podtajnikom danes brez vpliva in brez moči v vladi. Dejstvo pa je tudi, da široke ljudske mase tega ne vedo, in ker tega ne vedo, obletavajo razne ministre, državne podtajnike in poslance — zastoj! Kjer pa ni uspehov, se začenja porajati nezaupanje in nezadovoljnost. Te je danes v radičevskih vrstah vsepovsod več kakor dovolj, ker ljudem ne gre v glavo, če-mu je Radič vse svoje nekdane nauke za-tajil in zavrgel, ko na drugi strani ne more nič pozitivnega pokazati! Pri raznih občin-skih volitvah na Hrvaškem že govore števil-ke zelo glasno, kako zaupanje do Radiča med volivci pojenja.

A tudi v radikalni stranki ni vse tako, kakor bi moralo biti. Radikalna stranka je danes na vrhuncu svoje politične moči. Iz-kušnja pa kaže, da sledi največji moči in največjemu razvoju prav rada dekadencia. In znakov počasnega razkroja radikalne stranke ni malo. Nekdaj je radikalna stranka, zvesta svojemu imenu, dosegala krasne uspehe z močjo svojih idej in principov. Danes opira radikalna stranka svojo moč bolj na državno silo kakor na svoje ideje in principe. To je za radikalno stranko, ki je danes vse prej kakor radikalna jako slabo znamenje, in mislimo, da se ne motimo, če gledamo v njeni notranji dekadenci glavni vir številnih spor-rov med strankinimi voditelji in glavni vzrok nediscipliniranosti, ki povzroča v stranki ved-no širše razpoke.

Zato pa med radikali in radičevci skle-njeni sporazum tudi ne more biti dovolj trden, ker se opira na razpadajoče temelje in ne stoji na živi moči v kraljevini SHS žive-čih narodov.

Zalostne posledice tega laži-sporazuma pa mora trpeti ljudstvo. Gospodarstvo v celih državah nazaduje, ne dela se nikjer nič ali pa prav malo, brezposelnost narašča, trgovina, obrt in industrija pa zastajajo. Vsi gospodar-ski krogi brez izjeme silno težko pričakujejo od državnega zbora in od vlade takega zaka-nodajnega dela, da bi se gospodarstvo dvig-nilo; vlada in obe vladni stranki pa se ne ganeta in se tudi ganiti ne moreta od same večne krparije na »sporazum«, ki ga v res-nici nikjer ni in ga tudi ljudstvo nikjer ne vidi.

Zato se dr. Korošec prav gotovo ni zmo-gel, ko je v svojem spletnem govoru napove-dal nove volitve. Druge rešitve ni. Do spo-razuma med narodi v Jugoslaviji mora priti prej ali slej. Ker pa sedanji sporazum ni spo-razum, mora priti do novega, pravega spo-

razuma, brez neiskrene zahrbtnosti in brez zvižčnosti. Če hoče priti država do reda in mira, ne more vladati v njej en sam narod, ampak vsi v državi živeči narodi in pravica do vladne moči mora biti zajamčena ne-le vsakemu posamezniku, ampak tudi vsakemu

narodu. Narodnih pravic pa ni mogoče zjam-čiti brez revizije ustave. To je torej danes edina rešitev iz sedanjega nemogočega polo-žaja in edina pot, po kateri moremo priti do zdravih, urejenih, dobrih razmer v naši državi.

Politično in parlamentarno mrtvilo.

MINISTRSKA SEJA. — RAZPRAVA O KONKORDATU Z VATIKANOM.

Belgrad, 31. okt. (Izv.) Velika večina po-slancev je z ozirom na odgoditev narodne skup-ščine zapustila Belgrad. Tako je v parlamen-tarnem življenju nastopilo popolno zatišje. V klubih in parlamentu je bilo popoldne mirno.

Edino v predsedstvu vlade so se po dolgem času zopet zbrali ministri in imeli svojo sejo. Na tej seji so reševali sledeče važne stvari: Minister za kmetijstvo Krsta Miletić je poro-čal o svojem načrtu zakona za izkoriščanje vednih sil. Ministrski svet se z njegovim načr-tom ni mogel niti načelno zediniti. Radi tega je bil izvoljen poseben odbor ministrov, ki ga bodo proučili in pozneje enkrat ministrskemu svetu podali poročilo. V ta pododbor so izvo-ljeni kmetijski minister Miletić, fin. minister Stojadinović, prometni minister Radojević, voj-ni minister Trifunović in minister za agrarno refo-rmo Pavle Radič.

Kot drugo zelo važno vprašanje je bilo na dnevnem redu vprašanje o uporabi držav-nih avtomobilov. O tem je poročal želez. min. Radojević. Predlagal je, naj se v bodoče vsa skrb o drž. avtomobilih in razpolaganju z nji-mi osredotoči pri želez. ministru. Tudi ta pred-log ni bil takoj sprejet. Izvoljen je bil nov pod-odbor, v katerega so izvoljeni poštni minister Iv. Šuperina, prometni minister Ante Radoje-viće, fin. minister Milan Stojadinović, vojni mi-nister Trifunović in minister za agrarno refo-rmo Pavle Radič.

To sta bila edina dva vprašanja, o katerih je ministrski svet razpravljal. Nato je bila seja zaključena.

Dr. Beneš o locarnskem sporazumu.

POMEN V LOCARNU SKLENJENIH POGODB: MIR ZA CELA DESETLETJA. — EVROPA SE MORA TUDI Z RUSIJO POMIRITI. — DOBRO RAZMERJE ČEHOSLOVŠKE Z VSEMI DRŽAVAMI.

Praga, 31. okt. (Izv.) V parlamentarnem odboru za zunanjo politiko je govoril dr. Be-neš o pomenu v Locarnu sklenjenih pogodb. V Locarnu je bila podpisana pogodba za var-nost nemške meje na zapadu, glede vrbo lnih mej pa so podpisane pogodbe o razsodiščih.

Pogodbe, ki so podpisane med Češko, Poljsko in Nemčijo, dopolnjujejo varnostno pogodbo za zapad. Naše pogodbe se obračajo proti Nem-čiji. Za primer, da bi bila češka napadena, nam je Francija obljubila svojo pomoč, če pa bi Češka napadla Nemčijo, Francija ni dolžna Češki pomagati.

Glavni pomen locarnskih pogodb je v tem, da zagotavljajo Evropi za cela desetletja mir. To pomeni začetek novega duševnega razpolo-ženja med evropskimi narodi.

Locarnske pogodbe bodo imele za posled-ico, da se bo tudi z Rusijo sklenila slična po-godba. Evropa se mora z Rusijo pomiriti. To se sicer ne bo še kmalu zgodilo, enkrat pa bo le prišlo do novega Locarna.

S svojimi zavezniki in s svojimi sosedi živi Češka v najboljšem razmerju.

Dr. Korošec v Dalmaciji.

Zagreb, 31. okt. (Izv.) Dr. Korošec in vo-dja HPS Stjepan Barić sta priredila dve veliki zborovanji v Sinju in v Imotskem. Dr. Koro-šca je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. V ne-deljo bo govoril dr. Korošec v Dubrovniku, odkoder se preko Sarajeva vrne domov.

Delo v zunanjem ministrtvu.

Nettunski dogovori. — Pogajanja z Albani-jo. — Pogodbe z Mažarsko.

Belgrad, 31. okt. (Izv.) V zunanjem mi-nistrstvu se pripravlja radi pomanjkanja dru-gega dela v skupščini natančna redakcija net-tunskih dogovorov. Ti dogovori se bodo v kratkem predložili narodni skupščini, da bi jih tudi ona ratificirala. Posebna komisija pri-pravlja snov za pogajanja z Albanijo za sklep trgovinske, konzularne pogodbe in pogodbe za medsebojno sodnijsko pomoč.

Druge komisija zopet zbira snov za na-daljevanje pogajanj, ki so bila prekinjena z Mažarsko. Z Mažarsko smo dosedaj sklenili okrog 30 raznih dogovorov. Ti dogovori se ne morejo preje ratificirati, dokler obe delega-ciji ne sprejmele glavnih dogovorov trgovin-ske pogodbe.

Razmejitvena komisija na Sušaku.

Delo dokončano.

Belgrad, 31. okt. (Izv.) Današnji Ve-černi listi poročajo iz Sušaka:

Mešana komisija, ki je vršila po določ-bah rimskega sporazuma razmejitve med našo in italijansko državo od Sušaka preko Kavsta do Slovenije, je svoje delo dovršila. Komisija bo v teku današnjega dne uredila poročila. Prebivalstvo je vedno in ob vsaki priliki dajalo komisiji popolno potrebno pomoč.

Načelnik Blažić in prota Milo-šević — rešena.

Belgrad, 31. oktobra. (Izv.) Iz Struge po-ročajo, da sta bila okoli načelnik Blažić in prota Milošević dnešnje prepeljana preko al-banske meje. Mesto Ohrid se je na zelo slo-vesen način pripravilo za sprejem ujetega na-čelnika Blažića, katerega ima vse prebival-stvo zelo rado.

Velika poneverba v Zagrebu.

Zagreb, 31. okt. (Izv.) Poštno ravnatelj-stvo je prišlo na sled veliki slepariji s pona-raženim čekom. Gre za 1 milijon dinarijev. Ob-

sežna preiskava je ugotovila, da je ček pona-redil neki Gosko Mikoli, bivši uradnik čeko-vega urada, ki je bil že l. 1922. obsojen zarad-poneverbe in je nedavno prišel iz zapora. Su-mijo, da je zločinec pobegnil v Slovenijo.

Komunistične demonstracije v Zagrebu.

Zagreb, 31. okt. (Izv.) Komunisti se pri-pravljajo na demonstracijo na pokopališču, ker je policija dala izkopati truplo znanega atentatorja Alijagića in ga prepeljati v Bosno. Izdali so oklice na ljudstvo, kjer imenujejo se-danjo vlado še slabšo kot je bila bivša PP-vla-da, Stjepana Radića pa imenujejo izdajalca hrvatskih kmečkih in delavskih interesov.

Grki odšli iz Bolgarije.

Žalostna zapuščina.

Sofija, 31. oktobra. (Izv.) Grške čete so včeraj zapustile bolgarsko ozemlje. Ob 1. uri popoldne so se na zasedeno ozemlje vrnili bolgarski vojniki in civilno prebivalstvo. Po-gled na vasi, ki so jih bili Grki zasedli, je zelo žalosten. Iz hiš so grški vojniki odnesli vsr-premičnine, letino pa so uničili.

Barbarstva grških čet.

Sofija, 31. oktobra. (Izv.) Komisija, ki je določena, da ugotovi škodo, ki jo je stori-la Grška v okupiranem ozemlju, je izvršila an-ke-to. Obiskala je pet vasi. V vasi Čučulik so Grki požgali več hiš. Odpeljali so vso živino in je zaklali. V vasi Marikostinovo so uničili vso živino, pol vasi pa zažgali. Sploh je komi-sija ugotovila, da so se grške čete obnašale skrajno barbarsko in so vse, karkoli je bilo za uporabo, uničile.

Položaj v Siriji.

Angleški in ameriški protest proti obsreljeva-nju Damaska. — General Sarail bo odpokličan. Razjarjenost Arabcev. — Vstaja se širi.

London, 31. okt. (Izv.) Proti nadaljnjemu obsreljevanju mesta Damaska sta se v Parizu pritožili ameriška in angleška vlada, ker fran-coske oblasti v Damasku niso pravečasno opo-zorile angleških in ameriških državljancev v Damasku na nevarnost. Protest je napisan v prijateljskem tonu. Briand je izjavil angleškim časnikařem, da je stavil za pogoj svojega zo-petnega vstopa v vlado, da Painlevé pokliče generala Saraila iz Damaska domov in imenuje novega poveljnika za francoske čete v Siriji.

London, 31. okt. (Izv.) »Daily Mail« po-roča, da izgleda v Damasku jako žalostno. Ste-vilo mrtvecev cenijo na tisoče. Pod razvalina-mi hiš leži še na stotine mrličev, ki jih ne morejo pokopati. Francozi so razdeljali tudi jet-nišnico, kjer je bilo nad 1200 jetnikov zaprtih. Vsi so pokopani pod ruševinami. Arabce je to postopanje Francozov proti Druzem silno raz-jarilo, ker smatrajo Damask za svoje sveto mesto.

Pariz, 31. okt. (Izv.) Painlevé in Briand sta imela včeraj dolgo posvetovanje o dogodkih v Siriji. Sklenila sta, da bo general Sarail pokli-can domov. Sarailov naslednik bo socialistični poslanec Paul-Boncour, ki bo vodil civilno upravo, maršal Petain, ki je iz Maroka že od-potoval, pa bo prevzel vrhovno poveljstvo.

London, 31. okt. (Izv.) General Sarail med Angleži ni posebno priljubljen. Kot poveljnik na solunski fronti se je z angleškimi visokimi častniki pogostokrat sprl, tako da so mu očit-tali bolešno domišljavost, ker pa je bil član radikalnosocialistične stranke, se je dolgo držal na površju. Tudi v Siriji je večkrat prišlo do preprirov med njim in angleškim komisarjem Herbertom Samuelom.

Pariz, 31. okt. (Izv.) Agence Havas poro-ča, da je general Sarail pokličan v Pariz.

London, 31. okt. (Izv.) »Daily News« po-ročajo iz Sirije, da se ustaja v Siriji vedno bolj širi.

Rusija in Češka.

Moskva, 31. oktobra. (Izv.) Ruska vlada je opozorila češko vlado, da smatra za po-trebno, da Češka Rusijo tudi pravno prizna, ker se drugače ne dajo dovolj varovati ruski trgovski interesi na Češkem. Če Čehi Rusije ne bi v doglednem času priznali, bo Rusija odpovedala svoja industrijska naročila na Če-škem.

Poravnajte naročnino!

Nova varnostna pogodba.

Med Poljsko, Rusijo in Romunijo.

Rim, 31. okt. (Izv.) »Agenzia di Roma« poroča iz Bukarešta, da je poljski poslanik sporočil ministru za zunanje zadeve Duki, da je Rusija ponudila Poljski sklenitev varnostne pogodbe, h kateri naj bi pristopila tudi Romunija.

Kriza v Nemčiji.

Berlin, 31. oktobra. (Izv.) Dr. Luther je izjavil, da nima strahu, da ne bi nemški parlament odobril v Locarnu sklenjenih pogodb. Večina nemškega ljudstva je za to, in kolikor močnejša bo večina, toliko večji bo moralni vpliv na zunanje. On sam bo storil vse, da bo že sedanjí parlament locarnske pogodbe odobril.

Nemška vlada za politiko sporazuma.

Berlin, 31. okt. (Izv.) Nemški poslalniki v Londonu, Parizu, Bruslju in Rimu so izjavili vladam, pri katerih so akreditirani, da bo nemška vlada kljub odporu nekaterih strank doma še vedno vodila v Locarnu započeto politiko.

ČESKI DOLG ANGLIJI.

London, 31. oktobra. (Izv.) Češka vlada je uredila tudi vprašanje svojega vojnega dolga Angliji. Čehi so dolžni Angliji 800.000 funtov, ki jih bodo plačali v 10 letnih obrokih.

ZATIRANJE NARODNIH MANJŠIN V ITALIJI.

Trient, 31. okt. (Izv.) Italijanska oblast je prepovedala v ljudskih šolah pouk verouka in drugih predmetov v nemškem jeziku.

OBLETNICA FAŠISTIČNE REVOLUCIJE.

Rim, 31. okt. (Izv.) Ob obletnici fašistične revolucije se vrše velike slovesnosti. Nad mestom je krožilo okrog 200 aeroplanov. Farrinacci, tajnik fašistične stranke je imel v gledališču govor, v katerem je naglasil, da so oči vsega sveta obrnjene v Italijo. Fašisti so znali vojne rane ozdraviti. Opozicija je v nemoči. Prihodnje parlamentarno zasedanje bo v znamenju živahne zakonodaje. — Po mestu so se vršili veliki sprevedi.

SOVJETSKI VOJNI MINISTER UMRL.

Moskva, 31. okt. (Izv.) Vojni minister Frunze je danes umrl.

Slovenske narodne manjšine na konferenci v Ženevi.

Slovenski goriški poslanec dr. E. Besednjak objavlja v »Gor. Straži« obširno poročilo o nedavnem zborovanju narodnih manjšin v Ženevi. Slovensko narodno manjšino v Italiji sta zastopala poslanca dr. Wilfan, dr. Besednjak, koroške Slovence pa dež. posl. dr. Petek. Vsi trije so se oglasili k besedi in se pridružili resolucijam.

PIŠTYANSKI

BLATNI PRODUKTI

Najboljše zdravilo proti revmi in isiasu, eksudatom, ženskimi boleznimi in trganju. Za domače zdravljenje izredno primerno. — Zastopstvo in gl. zaloga za Hrvaško in Slavonijo:

L. SCHREIBER

ZAGREB

Akademski trg 1/1

Dobiva se v vseh lekarnah! „Pi. Op.“ stisnjeno naravno blato

K nemški krizi.

Nemška javnost je že dalje časa mnogo komentirala dvolično igró nemških nacionalistov v zunanji politiki.

Nemškónacionalna frakcija v državnem zboru je bila precej časa del vladne večine. Ostale vladne skupine so jo ravno ob času važnih mednarodnih dogovorov hotele imeti med seboj, da ne bi v opoziciji zun. ministru g. Stresemannu oteževala stališča na zunanji. Da bi imela pred volivci vezane roke in ne bi mogla s svojo demagogijo škodovati drugim strankam, ki so morda stavile na kocko svoj strankarski interes na ljubo višjemu državnemu interesu. To so nacionalci vedeli in so kot plačilo za svoje sodelovanje v vladi izsilili precej koncesij v notranjepolitičnih vprašanjih; s temi koncesijami se je vlada naravnost osvovala pri demokratih in socialistih, ki bi bili sicer v vprašanju sporazuma s Francijo Stresemannovi naravni tihi zavezniki.

V zunanjepolitičnih vprašanjih nemškónacionalni ministri niso delali težav v vladi sami; toda proti politiki, s katero so tam soglašali, so zahrbtno nastopali v svojih listih.

Prišla je konferenca v Locarnu; nemški zastopniki so delali v sporazumu z vlado, v kateri so sedeli tudi nacionalci. Pogodbe so bile sprejete in podpisane in tedaj je padla v svet bomba: nemškónacionalni ministri so odstopili! Odstopili zato, ker sporazuma ne odobravajo. Ni sicer verjetno, da ne bi uvideli, da je za Nemčijo ugoden in da ga je bilo treba skleniti. Ne, ampak njihovi volivci z njim ne bodo zadovoljni, zato je treba odgovornost zvaliti na druge, da ne zapravijo simpatij svojih »nepomirljivih«. In sedaj slikajo položaj tako, da je Stresemann prepustil nemške manjšine na vzhodu in zapadu za vedno njihovi usodi in da je vpregel Nemčijo v voz sovražnikov, Stresemann in drugi so izdajalci, torej, volivci, oklenite se nas, nacionalcev!

Stresemann nasprotno poudarja, da člen 1. zahodnega pakta obvezuje Nemčijo samo, da se odpove napadalni vojski, ne zanikuje pa pravice samoodločbe narodov (nemške

manjšine!) in drugih možnosti mirnega razvoja. Člen 6. ne vsebuje priznanja versajske mirovne pogodbe, ampak le ugotavlja, da varnostna pogodba ne pomeni formalne izpremembe, ki jih določa versajska pogodba, ali ki jih bo prinesel miren razvoj. Glede pogovora za vstop Nemčije v Društvo narodov opozarja predvsem, da pomeni nota veselil k čl. 16. pravil Društva narodov, da bo Nemčija sama »sodila o načinu, kako naj svoje dolžnosti izpolnjuje«. Tudi na vzhodu so nemški interesi zavarovani s tem, da Francija ne garantira za nemško-češko in nemško-poljsko razsodiščno pogodbo in s tem, da se Čehom in Poljakom ni posrečilo razširiti teh pogodb v pravo varnostno pogodbo, kakor je zahodna.

In kaj sedaj? Nekateri menijo, da bi bili nacionalci pripravljeni zopet vstopiti v vlado, če bi zapadne sile popustile v vprašanju sankcij za razorožitev. Seveda je naivno misliti, da bodo zavezniki popustili ravno sedaj, ko imajo toliko razloga dvomiti nad iskrenostjo Nemcev. — Sicer pa vlada nekoliko upa, da bo za ratificiranje locarnskih dogovorov dobila večino s pomočjo levece. Vendar levica, ki sicer te pogodbe odobrava, ni preveč naklonjena misli, da naj ona sedaj pomaga iz zadrege tisti vladi, ki levice pri reševanju notranjepolitičnih vprašanj ni hotela upoštevati. Če se hoče vlada v tem trenutku nasloniti nanjo, naj jo upošteva še v bodoče in naj popolnoma prelomi vez z nacionalci. — Čujejo se tudi številni glasovi, naj vlada parlament razpusti, če nacionalci ne bodo glasovali za ratifikacijo, in naj pri volitvah vpraša narod, ali odobrava locarnske pogodbe ali ne. Široka nemška javnost zahteva danes jasnih računov.

ARGUS

Je naš najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljive poverljivke daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb ove informacije so točne, izčrpne in brze se nahaja v Vuku Karadžića ul. 11, Beograd -ov telefon je 6-25, a brezplačni naal. Argus

lide iz »prečanskih« krajev, Slovence in Hrvate, pa stigmatizirati za manj vredne, kot državljane druge vrste? Kajti slednjih sploh ne nameravajo prevesti po novem invalidskem zakonu. Ali res ne bo konca večnemu zapostavljanju? Ako se to zgodi, in ostane za naše invalide še nadalje v veljavi stari avstrijski zakon, potem ostanejo naše slovenske vojne žrtve sploh nezaščitene, in po avstr. zakonu bodo uživale po 1 Din 75 p do 15 Din mesečne pokojnine. Prosimo cenzorja, naj nam ne zameri, če pravimo, da bi bil to eden največjih škandalov 20. stoletja.

Nikjer na svetu ni, da bi delala kaka država razliko med invalidi. Kar pogledjmo Italijo, o kateri vemo, kako mrzi slovenski življenj in tudi slovenske invalide. Toda — prikrašuje jih ne: med lastnimi in slovenskimi invalidi ne dela nikake razlike! Pri nas pa naj zadaja tako krut udarec — brat bratu?! Nobena zahteva invalidskih organizacij ne najde odmeva, vlada se drži svojega za naše invalide usodnega načrta.

Pisali smo že in ponovno konstatiramo, kako se je pokazala razlika že s tem, da je bila v prečanskih krajih reducirana skoro polovica invalidov, ki nimajo nikakega sredstva za obrambo, kajti od njih ne sprejema takozvani »specialni sud« nobenih razgovorov. Nasprotno pa je ugotovljeno, da so bili srbski invalidi reducirani le provizorično, ker jim je dana možnost za naknadno intervencijo pred tem sodiščem.

Invalidi iz Slovenije (in Hrvaške) pa smajo sedaj težko skrb: Kdo jih bo zaščitil, ker polovica redukcije je že izvršena, glede

druge pa bo opravil svoje — novi krivični zakon, če bo sprejet v tej za nas uničujoči obliki.

V zadnji uri kličejo slovenski invalidi, apelom, pa tudi z vsem poudarkom srbskim bratom in srbskim invalidskim organizacijam: Ne odmikajte se od nas! Instinktivno čutimo, da manjka bratske vezi. Grd mačej na narodu je egoizem; tem grši, če se pojavlja med sotrpini. Upamo, da bo razumel naš apel bratski srbski narod, in ga razumelo tudi njegovo zastopstvo v vladni večini.

Slovenski invalidi

Pod knuto Heimatschutza

Zadnji »Kor. Slovenec« poroča o najno. večjih nasiljih Heimatschutza in Jugendbunda nad Slovenci, ki jim je tudi okrnjena in zbita Avstrija ostala ista pisana mačeha, kakor jim je bila stara cesarska Avstrija. Heimatschutzovci in Jugendbundovci so zadnji čas kakor janičarji divjali po vaseh Klošter, St. Rupert, Samožna vas, Šmarjeta, Loče. Samožna vas pri Škocijanu so obiskali celo dvakrat. Drugič jim je dalo povoda slovensko ženitovanje, na katerem je — v posebni sobi v domači gostilni — pelo Škocijansko pevsko društvo, katerega član je bil ženin. V gostilno je prišlo zvečer pod vodstvom načelnika Besserja 60 do 70 članov Heimatschutza in Jugendbunda, oboroženi s puškami, revolverji in gorjaci. Brez najmanjšega povoda so začeli surovo posovati svate in pevice, tuliti, žvižgati, zasramovati, groziti. Kdor se je hotel umakniti in oditi, so ga zunanji prestregli in neusmiljeno pretepli. Pretepli so celo 70 letnega starčkal Gostilničarju Slovincu so razbili vrata in okna in ga strahovali. Načelnik Besser je klical Slovence, da nimajo nobenih pravic, Nemci pa vse in smejo delati, kar hočejo. — Zmerjal je Slovence s Srbi in jih gonil čez mejo. O kakem orožniku, ki bi zaščitil mirno slovensko družbo pred nasiljem, seveda ni bilo ne duha ne sluha. — Slovenci si bomo tudi ta slučaj dobro zapomnili!

Jugoslovanski izseljenci in jugoslovanska država.

Jugoslavija spada med države, ki dajejo najvišji kontingent izseljencev. Ti izseljenci pošiljajo znatni del svojih zaslužkov in prihrankov leto za letom v domovino in ta redni dotok visokovredne gotovine pomenja za naše gospodarstvo izredno važno pomoč. Dočim pa vedo druge države žulje svojih izseljencev čislati in spoštovati ter se zanje oddolžujejo v vsej mogoči skrbi in zaščiti za izseljence, se pa pri nas za izseljence še ni prav ničesar storilo. Še več: naša državna zastopstva v inozemstvu našim izseljencem ne le ne nudijo ničesar, marveč se je v zadnjem času še dvakrat pripetilo, da so se izseljenci od oficijelne strani naravnost žalili.

Tako je naš washingtonski poslanik dr. Trešić-Pavičić ob svojem zadnjem bivanju v Jugoslaviji nasproti časnikařem govoril o naših izseljencih kakor o samih boljševoških in pri tem še posebej na nekvificiran način žalil tamkajšnje jugoslovane duhovščino. Pravkar pa čitamo v ameriških listih, da je član naše delegacije za interparlamentarno konferenco v Washingtonu, Ljuba Nešić, ob prihodu v New York zabrusil zastopnikom jugoslovanskih izseljencev v obraz: »Vi iz Amerike nam hočete dajati direktive, a vi niste ničesar storili za državo, razen da ste poslali nekaj malega prostovoljcev.« To je skrajna nehvaležnost nasproti našim izseljencem in priča popolnega nepoznanja dejanskih razmer in pa dolžnosti nasproti krvnim bratom, ki si v trdi tujini služijo svoj kruh.

Ta neodpustljivi nastop jugoslovanskega delegata proti lastnim izseljencem je našel v ameriškem jugoslovanskem tisku primeren

Dr. Jože Marjetič:

Reminiscenca.

Nikdar v letu mi ni duša tako sentimentalna, kot ravno na Vseh Svetnikov večer. Še kot otrok sem na ta večer zamišljen slonel na oknu svoje rodne hišice, strmel v temno noč in poslušal turobno pesem osemnajstih zvonikov škocijanske, šmarješke, belocerkevške in bučenske župnije. Materine pripovedke o rajnih sorodnih in dobrih ljudeh, ki gredo ta večer iz vic pogledat v nebesa, so me vedno ganile do solz...

In dolgo let že nisem slonel na ta večer na domačem oknu, vendar še vedno slišim isto melodijo domačih zvonov v mogočnem orkestru vseh slovenskih svetišč. Kajti poleg rajnih sorodnikov se vsako leto pridružijo mojim nepozabnim še lastni prijatelji in tovariši, katerih število je že silno naraslo.

Samo kratek pogled skozi svetovno vojno! Ko sem leta 1916. ležal težko ranjen v bolnišnici na Dunaju, me je obiskal župnik Peter Bohinje. Tedaj sem prvokrat vstal in šel z njim v dvorno opero, kjer sva našla »finančnega ministra kranjske deželce Lampeta. Po srsršetku opere smo vsi trije krenili na Šotenring v neko domačo restavracijo. Ko sem se tu poslovil od omenjenih gospodov, mi je rekel Lampe: »Fant, pazi, čuvaj se, ker za vsakim slovenskim mladeničem Slovenija plaka, silno grenko joče...«

V pozni noči sem se vrnil po Ringu v He-

gelgasse s solznimi očmi in štel sem svoje tovariše, ki so obležali tam, kjer sem jaz krvav ušel.

Med njimi še danes vidim hrabrega Valenta Skuška, sina škocijanskih hribov, abiturjenta novomeške gimnazije, silnega po telesu in duši, za katerim je plakala njegova mati tako dolgo, da je pod zadnjo grenko solzo klonila i sama v grob. V vasi Bielce ob Seretu v bivši vzhodni Galiciji leži od 3. sept. 1915 njegov zapuščen grob.

Danes zvečer bodo že deseti škocijanski, telški in slančevrški zvonovi naznanjali, da se ne vrne nikdar več naš Valent.

Nace Orešek iz Sv. Trojice, abiturjent novomeške gimnazije, Škuškov opoda, je obležal ob Dnjestru; za njegov grob ne ve menda nihče, samo zvonovi trojčki...

Jože Ovelbar iz Prekopa pri Kostanjevici, abiturjent novomeške gimnazije, najidealnejši fant cele Dolenske, leži že deveto leto pod Mle Duodeci. Za deseto obletnico njegove smrti bodo obiskali njegov grob njegovi bivši najboljši prijatelji. Danes zopet plakata za njim mati in zaročenka, tožijo kostanjevski zvonovi...

Štefan Kočevar, oba Majerle-ta, ponos Bele Krajne, plemenite duše, leže ob Dnjestru in pri Grodeku. Njihovih grobov ni še nikdar kitila človeška roka, samo belokranjski zvonovi vsako leto na današnji večer turobno pojo...

In mili Jože Koruza, jurist, že deseto leto leži nekje v Ruski Ukrajini. Vsi njegovi so

stirli padli v grob, le njegov brat zopet danes plače in goriški zvonovi —

Kdo ve za Legana iz Ajdovca, kdo za Mrzelja iz Primskovega, kdo za Pluta iz Hinj, kdo za oba Kastelca iz St. Lovrenca, kdo za Benedika iz Brezovice, Pirca iz Leskovca, Režena iz Sv. Trojice, Franceta Kvasa, Milavca, Šolarja, Viderja, kdo za prof. Severja, kdo za nebroj naših najboljših —? Edino njihove matere in vdove v svoji duši in slovenski zvonovi danes zvečer...

Sto in sto krščanskih, materinskih src širom Slovenije, sto in sto nesrečnih vdov bo danes zvečer zopet zaplakalo...

Vsi ti mladi, pokojni vojaki, bivša nada domovine, danes nimajo na svojem grobu niti meča navpik, handžara počez, nimajo vencev, niti sveč. Le v duhu bo danes na njihovem grobu prižigala lučke ljubezen...

N. Milojčin:

Na kraju mrtvih.

Kakor kraj živih je kraj mrtvih. Kakor vrt življenja, ljubezni, radosti je kraj mrtvih

Kakor vrt, poln dehtečih rož.

Vsi sveti —

Ciprese so se kakor počivile; kakor da se jim je v večno resno, turobno lice vtihotapil nasmeh.

Tudi solnce se je raznežilo v nasmeh, ki je kakor truden in briše neopazno solze boli z lic in oči, poljubuje drhteče ustne...

Neprijazna sapa, kakor da je sovražna solncu in njegovemu mehkuju, bojačemu pogledu, duši luč svečam na grobeh, jo ugaša. A tudi pomaga solncu: sušiti nezadržane in nezadržljive solze na licih in očeh...

Kakor en sam ogromen spomin je kraj mrtvih.

Gospod, daj jim večni mir in pokoj — Pokoj njih dušam: luči na grobovih, v spomin dušam onstran prižgane.

A kakor da prižigajo sebi up in vero tisti, ki so jih prižgali...

In zdi se vse ena sama boleost, ki je ni mōči povedati in ki teži srca vseh.

Stisnjena je množica, kakor v cerkvi. Clovek se izgubi in utone v njej, kakor zvezda v vesoljstvu. V sapi in vrvežu zamirajo glasovi in so nerazumljivi valčki morja, ki skrivajo v sebi bol otroka, prižigajočega svojo žalost očetu na grob, bol otroka, ki jo prižiga na grob materin; bol moža, bol žene, ki prižiga vsak svojo strlo nado; bol prijatelja, prijatelja...

A glej: tudi tu se iščejo srca in najdejo. V njih je vera v življenje, kakor da je ena sama velika sladkost...

Zivljenje — ljubezen zmaguje tudi tukaj nad smrtjo —

Vstane spomin in slika in prestavi dušo nazaj, v preteklost: kakor pozabljena je za hiše sedanjosti in kakor da je ni; kakor da ni ne časa, ne prostora.

Dnevne novice.

Vsi sveti.

Kakor rože v vencu, se vrste naši cerkveni prazniki v letnem krogu. Vsak ima svojo barvo, svojo posebno lepoto, vsakega doživljamo čutno in duhovno na drug način. Vsi sveti, tesno zvezani z Vernimi dušami, nam prinašajo pozdrave od onstran in nas spominjajo skrivnostnih vrat, skozi katere mora vse, kar živi: smrti. Smrt pa ni konec, tako nam tolažljivo predčuje novembarski praznik, marveč le prehod v drugo, višje življenje.

Na to nas spominja tudi narava, ki se v teh dneh po dobi porajanja in dozoretja vrača sama vase, da se odpočije in zbere moči za novo pomlad. Za praznik rajnih je prihranila svoje zadnje cvetje: molčeče, resne krizanteme, da z večno zeleno smreko in bršljanom krase grobove.

Živi se ta dan oddoljujejo mrtvim in ozaljšani grobovi pričajo o ljubezni, ki sega onkraj groba in veže časnost z večnostjo. Pa je skromna cvetka ali smrekova vejica na reveževem grobu v svitu večnosti zlahknejša in dragocenejša, nego vse razkošje, ki ga zmore bogastvo. In v tem je najgloblji zmisel današnjega praznika...

Zaupnike po Sloveniji, ki prejmo v bližnjih dneh okrožnice »Slovenčeve« uprave ali so jih že prejeli, prosimo, da čim prej odgovore in pošljejo zaprosene podatke. Vsa potrebna nadaljna navodila prejmo gg. zaupniki takoj po prejetju odgovora.

Naročniki nedeljske izdaje, ki se tekom prih. tedna ne bodo odzvali s plačilom na položnici označene naročnine, prihodnjo nedeljo ne prejmo več »Slovenca«. Z ustavitvijo smo odlašali dovolj dolgo. Koncem leta moramo imeti čiste račune. Vsak, kdor se čuti prizadetega, naj torej nemudoma stori svojo dolžnost.

Naročnikom-zamudnikom sporoča uprava, da bo prve dni prih. tedna ustavila pošiljanje lista, ako ne prejme do vstevši torka zaostale naročnine. Izpolnjene položnice imajo prizadeti naročniki v rokah (deloma že ponovne) in se torej nihče ne more izgovarjati, da ni vedel za zaostanek.

Štipendije za inozemstvo. Za nadaljevanje študij v inozemstvu so dobili štipendije ministrstva za prosveto sledeči dijaki ljubljanskega vseučilišča: Milan Grošelj, diplomirani filozof, dr. fil. Vladimir Kralj, diplomirani pravnik, Korčec Viktor in inženjer Dušan Grabrijan.

Iz ministrstva za vere. Iz Belgrada poročajo, da bosta načelnik pravoslavnega oddelka v ministrstvu za vere Pavle Švabič in nadzornik Božidar Lukić vpokojena; kot naslednika se navajata Roša in Mihajlo Janjič, brat bivšega ministra za vere. — Zaradi ostrega napada »Vesniku«, glasil. Svečeniškega Uduženja, naperjenega proti ministru za vere Trifunoviću, je le-ta prekinil vse stike z odborom Uduženja in zahteval, da mu Uduženje vse svoje zahteve pošlji po pošti.

Iz finančne službe. Za načelnika oddelka v oddelku Glavne kontrole v Belgradu je imenovan dosedanj nadzornik finančnega ministrstva Jozef Žnidaršič. — Za računskega preglednika v Glavni kontroli je imenovan g. Mirko Česnik, bivši rač. svetnik na finančni delegaciji v Ljubljani.

Umrli je v Gorenji Lahiji pri Ribnici ga Ivana Lesar. Pokopali so jo v petek. Rajna je bila mati ge Ivane Maležič obče spoštovane gospodinje v Gorenji vasi pri Ribnici. Naše sožalje!

dveh. Zakaj sleherni živi svoji boli in svojemu upu.

Ko sta grobova zopet samotna in dogorevajo sveče na njih, pride nepoklicana misel, ki zazebe, ustnice, tolikokrat poljubovanih, ne bi mogla več poljubiti, če bi odprla grob, in več ne bi našla ljubečih oči, ki so ugasnile, da se ne odpro več.

Iz te misli vstane druga in obudi sliko pred oči, videno v sanjah: mrtve, velike oči — velike, še v smrti lepe in celo vse lepše, skrivajoče neizpovedano ljubezen in nedosežno sladkost in vso uteho hrepenenju, ki je ni mogoče več najti; mrtve oči, kakor žive, nad katere se je sklanjal poln neizrazne boli. svest si, da piše iz njih zadnjikrat nedosežnost sladkosti, hrepenenja, sreče in da jih ne bo videl nikoli več... In ko se je takrat našel iz sanj, je zaletil grenke solze v oči, v njih neizrazno grenko-sladko bolelost...

Bile so oči, ki jih je videl z groba očetovega.

Narodna enciklopedija

srpsko-hrvatsko-slovenačka.

(4. zvezek: Bura — Čiril i Metodije.)

Z brzino, ki je pri nas nekoliko nenavadna, je prišel že četrti zvezek narodne enciklopedije. Objave, da bo vsak mesec izhajal po eden ali celo dva zvezka, sicer založništvo ne jemlje — z naročniki vred! — prestrogo, vendar pa je tempo izhajanja tak, da so nečakavni naročniki z njim lahko vsaj kolikor toliko zadovoljni. Koliko bo ta tempo na kvar notranji vrednosti celotnega dela,

Imenovanje na zagrebiški univerzi. Za izrednega profesorja na zagrebiški filozofski fakulteti je imenovan dosednji docent dr. Nikola Majnarić.

Politične reparacije. Kakor znano, je bil svoj čas Sv. Pribičević kot prosvetni minister srednješolcem prepovedal vstop in sodelovanje v Hrvat. Sokolu. Sedaj je prosvetni minister prepoved ukinil in dovolil, da se srednješolci vpišejo v r. v. Sokol. — S tem je ukinjen monopol Jugosl. Sokola in to je prav. Treba je samo, da je prosvetni minister pri svojih političnih reparacijah popolnoma dosleden in pravičen in jih raztegne tudi na vsa druga zakonita društva.

Iz Uradnega lista. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 31. oktobra prinaša uredbu oredne vlade o »Direktnem blagovnem prometu med postajami kraljevine Mažarske v prevozu (transitu) čez proge državnih železnic kraljevine SHS s postajami ostalega inozemstva in obratno.«

»Trebevič« v Belgradu. Sarajevsko hrvatsko poveljsko društvo »Trebevič« se te dni muči v Belgradu, kjer so mu priredili lep sprejem. Koncert se je vršil v dvorani novega vseučilišča in je bil dobro obiskan. Mestna občina je »Trebeviču« priredila banket v »Parizus«.

Švicarski brezplačni vizumi za uradnike. Kakor poroča švicarski konzulat v Zagrebu naši zbornici za trgovino, obrt in industrijo se bodo izstavliali brezplačni vizumi na potne liste železniških, poštinskih itd. uradnikov, kakor tudi članov njih družin, ki jih spremljajo za potovanja v Švico po službenih ali oficijelnih poslih.

Razpisana mesta na filozofski fakulteti v Skopju. V Skopju je izpraznjena stolica za občo zgodovino srednjega veka, pomožne zgodovinske vede in zgodovino umetnosti. Dekanat filozofske fakultete v Skopju sprejema prijave kandidatov do 31. decembra t. l. Kandidati bo izbiral ali za docente, za izredne ali redne profesorje, po njihovi prijavi in njihovih znanstvenih delih.

Razglas o neizročljivih poštinskih pošiljkah za mesec september 1925. Seznam o neizročljivih priporočenih pismih in paketih za mesec september je izšel te dni in je bil razposlan na vse pošte v Sloveniji, kjer je v prostoru za stranke razobešen občinstvu na vpogled. Naslovniki oziroma pošiljatelji teh pošilk se opozarjajo, da pridejo v roku enega leta ponje, ker bo sicer poštna uprava, ko ta rok poteče, omenjene pošiljke na javni dražbi prodala, če so brez vrednosti vsebine, pa uničila. Izpuličev za prodane pošiljke oziroma gotovina, ki bi se našla v pošiljkah, je na razpolago upravičenim osebam še za dobo nadaljnjih dveh let, potem pa zapade v korist poštne uprave.

Damske plašče, najnovejši modeli iz najfinejših velourjev v vseh barvah, fina podloga z vatelinom, nudi najceneje v Ljubljani tvrdka F. in I. Goričar, Sv. Petra cesta št. 29. — Oglejte si našo zalogo, preden kupite drugje!

Protij zaprtju, haemorrhoidam in bolečinam v križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, ki naj se jemlje dvakrat na dan. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih organov v spodnjem delu tlesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda razkrajajoče

Voika

bo pokazala šele praksa, pokazal čas, ki je za take vrste dela najresnejši in najpravičnejši sodnik. Kljub temu, da imamo v tej enciklopediji prvi poskus enakega dela pri nas, se vendar ne sme pozabiti, da je za tako reč potrebna — in sicer brezpogojno — vsaj neka višina, tako glede celotne sestave, kakor glede kvalitete posameznih prispevkov, ki se je delo mora brezpogojno držati. Baš pri delih te vrste velja v prav posebni meri pravilo: Kritizirati je lahko, napraviti tako stvar pa težavno. Ravno dela take vrste imajo priloženo jim lastnost, ki je za njih skoro bistvena, da rastejo sama iz sebe v širino in dolžino. Ob enem samem predmetu, ki ga treba obdelati, se takoj pojavi iz njega samega ali iz njegove neposredne bližine množica problemov, ki bi vsak zase zahtevali poseben članek. Toda kako si pomagati, če se je to zgodilo n. pr. ob pisanju črke M. pa so A—L, v katerih bi moral obravnavati ta ali oni problem. Že natisnjeni. Alfabet je sicer silno praktičen, toda naravnost okrušen. Pri tej enciklopediji te nevarnosti zaenkrat še ni; še vedno se giblje v okviru prvih treh, štirih črk, tako da ima redakcija dovolj prilike, da celotni alfabet z vsemi njegovimi gesli korenito revidira. To je potrebno tembolj, ker se zna sicer zgoditi, da bodo projektirani dodatki v nenaravnem razmerju z delom samim. In niti največji optimizem nas ne sme zapeljati, da bi v doglednem času pričakovali novo izdajo.

V priročniku zvezku imamo obilico obširnih člankov, ki jih človek z velikim zanimanjem čita. To so n. pr. članki Carigrad, carigradska patrijaršija v srednjem vijeku, carina, carska bitka, cerkev, cerkvena vlastelinstva, Crna gora, četnička akcija (posebno zanimiv prispevek za nas na zapadu, ki o tem skromitavstvu nismo nič določnega vedeli), činovi i titule, Čilim, Čiril i Metodije (prinaša samo začetek).

To ali ono netočnost, pomankljivost ali sploh kaj za pise in urednike takega dela neprijetnega lahko kmalu kdo najde na takem delu. Če priobčujemo v sledečem par opazk, se naj ne jemljejo

Anton Uršič, bivši dolgoletni župan v St. Vidu pri Vipavi; umrl pretekli ponedeljek v Ljubljani.

in milo odvajajoče. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Zmerno uživanje čaja učinkuje na naše živčevje pomirjevalno. Vsi, ki bolestate na živčevju, pijte vsled tega mesto kave samo čaj. Priporočamo čajne mešanice znamke »Buddha«. Dobe se povsod!

Srečo v zakonu ustvarja skrbnost in varčnost gospodinje! Te vrline ima pa samo ona gospodinja, ki uporablja izključno samo milo »Gazela«.

Vsa dežela je polna hvale o okusnosti, tečnosti in redilnosti testenin »Pekatele«. Tovarna izdeluje mnogo vrst za juho in prikuho. Izberite, kar Vam uga'a!

Mah in lišaj na sadnem drevju odstranjuje Artorin, katerega izdeluje Chemotechna družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču). Cena Din 10 za kilogram.

Koledar Jugoslovanske kmetске zveze za 1926 je izšel letos v zelo lepi žepni obliki. Odlikuje ga močna vezava v platno in fin papir. Dodano je tudi dovolj papirja za razne zapiske. Poleg običajnih poročil o delovanju JKZ ima številne tabele, ki jih nujno rabi vsak kmetovalec kakor n. pr.: preračunavanje pesti v metrsko mero, koliko časa traja pojava pri domačih živalih, koliko časa traja sesanje pri raznih živalih, razmerje med živo težo in težo zaklane živine, kako se računa kubična mera okroglih debel ali klad, stare in nove mere itd. Izmed člankov naj omenimo le nekatere: Pridelovanje krmne. Bodi nam zdrav kmečki dom. Pridelovanje moži. Sadno drevje po njivah. Sadni izbor za Slovenijo. Mlekarstvo v Sloveniji. O vojaški dolžnosti itd. Kdor se hoče poučiti o naših kmetijskih zvezah bo z zanimanjem prebral članke: Cilji naših kmetijskih zvez. Koledar ima dalje poštne dolžbe, kolkovne pristojbine in vse semnje v Sloveniji. Naročite ga na naslov: Jugoslovanska kmetška zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Cena Din 10. — Prodaja ga v Ljubljani tudi Jugoslovanska knjigarna in Nova založba, v Mariboru prodajalna Cirilove tiskarne. — Ločite naš koledar od »Kmetijskega koledarja«, ki ga izda tiskovna za druga bivših samostojnežev.

Srečke »Dijaškega podpornega društva«, s katerimi lahko pomagaš sebi in našim študentom, se dobe povsod, toda ne povsod za isto ceno. Ponekod stanejo 10 Din, drugje en kovač, še drugje 40 kron, nekateri jih prodajajo po 20 goldinarjev, nekdo, ki rad šteje, jih daje celo po 1000 par. Da se prepreči vsako navijanje cen, je sklenil odbor, da jih bo prodal po najnižji teh navedenih cen. Glavna prodajalna je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 5 v Akademskem domu.

čevlji in nogavice so ne samo najboljši, ampak tudi najcenejši! — Prepričajte se! Oglejte si izložbe v povečanih pritličnih prostorih nasproti »Mestnega doma«.

kot dokaz kake animoznosti, ampak kot dokaz živvega in prijateljskega zanimanja, s katerim delo zasledujemo. Tudi se bomo omejili samo na stvari principijelnega značaja, torej na opazke, ki jih uredništvo lahko s pridom porabi tudi pri ostalih člankih, in ne samo mogoče v dodatkih k onim, člankom, ki so za njih povod.

Pri članku o R. Burijanu (ali se ne piše več »Burian«?) ni nikjer razvidno, kje in kdaj so izšla ta njegova dela, ki se tukaj navajajo. Če so izšla v kakih znanstvenih listih, jih po tem načinu citiranja ne bo mogoče najti. Če se že citira, se naj citira tako, da bo interes citirano delo res tudi lahko zasledil. Manjka pa pri B. ravno prvo njegovo znanstveno delo: Die Bildung, Zersetzung und Ausscheidung der Harnsäure beim Menschen, Berlin 1906 (poseben odtisk iz »Medizinische Klinik«). — V taki enciklopediji ne sme biti praznih besed, kakor so n. pr. sledeče: »Za razvitak ruske nauke imao je B. veliki značaj, a tako isto bio je od značaja za razvitak, opće slavistike.« Piseo naj rajši precizno pove, v čem je bil ta značaj. In ali je Historična hrestomatija cerkvenoslovanskega jezika, izšla l. 1861., res dovolj legitimacija, da pride Buslajev v našo enciklopedijo? — Kje je izšla Frangeševa monografija o »buki«, baje l. 1903? Največji katalog nemških knjig za to leto je ne pozna! — Ob »cerkniškem jezeru« bi človek pričakoval pač kaj več literature! Kaba-jeva popularna brošura je sicer lahko brez škode izostala, toda čemu ni naveden n. pr. Steinberg, čigar monografija o tem jezeru je znamenita ne samo zaradi svoje starosti (izšla je v prvi izdaji že l. 1758 v Ljubljani, v drugi izdaji pa 1761 v Nemškem Gradcu), ampak tudi vsled marsičesa drugega, seveda samo za onega, ki jo pozna. Toda če je pisec res rabil za ta članek ob njegovem koncu navedeno literaturo, ga je v nji moral najti, in čemu je potem Steinberga zamolčal? — Literaturo, navedeno ob koncu članka o ciganih, je naravnost beraška. Kakor da smo začeli pri nas pisati o ciganih šele l. 1907. in kakor da je edini pisec o

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!

Dva županska tečaja v Beli Krajini.

Županska zveza za Slovenijo priredi v nedeljo dne 8. t. m. županski poučni tečaj v Starem trgu pri Črnomlju. Pričetek tega tečaja takoj po jutranjem cerkvenem opravilu ob pol osmih. Kraj se bo naznanil udeležencem po rani maši. Ta tečaj je namenjen za one občine Poljanske doline, ki se doslej radi oddaljenosti takih tečajev v Črnomlju niso mogle udeleževati. Prilika je dana tudi sosednim kočevskim občinam, da se udeležijo tega tečaja.

Drugi tečaj bo naslednji dan, to je v ponedeljek dne 9. t. m. v Metliki v Društvenem domu. Pričetek tega tečaja ob pol devetih dopoldne. Vabimo vse občine okraja, kakor tudi občine, ki so blizu Starega trga, da pošljejo na oba tečaja kolikor mogoče veliko število občinskih zastopnikov. V prvi vrsti so seveda vabljeni vsi župani. Predavali bodo trije uradniki velikega župana ljubljanskega.

Županska zveza.

Iz Ljubljane.

Petje na pokopališču pri Sv. Križu. Združeni moški zbori ljubljanskih pevskih društev zapoje danes ob 3. uri popoldne po končanih cerkvenih obredih pod vodstvom pevovalce M. Premelca nagrobnice: Adamičevo »Premrlo«, »Blagor mu« in Pavličičevo »Narodno nagrobno«, na vojaških grobovih pa Devovo »Vigred se povrne« in Prelovčev »Dobrodo«. Cerkevni koncert. Dne 9. novembra ob polosmih zvečer priredi trnovski cerkveni zbor, pomnožen s pevci drugih zborov, cerkveni koncert, ob katerem se bodo izvajale skoro izključno skladbe slovenskih skladateljev. Vstopnice je dobiti od srede dalje v župnijski pisarni v Trnovem v Novi založbi na Kongresnem trgu in v glavni trafiki na Mesnem trgu. Cene so: sedeži I. vrste po 15 Din, II. vrste po 10 Din; stojišča po 5 dinarjev. Spored koncerta z besedilom pesmi se dobi istojam po 2 Din.

Razstava arhitekture in kiparstva. Danes v nedeljo ob 10.30 bo tolmačenje v razstavi arhitekture in kiparstva v Jakopičevem paviljonu. Vodi ing. arch. Dragutin Fatur. — Kdor si misli ogledati razstavo, naj to stori danes ali v prihodnjih dneh, ker razstava se zatvori v četrtek, 5. nov. ob 4. uri popoldne. Vračanje slik iz portretne razstave. Narodna galerija sporoča, da je pričela vračati slike, ki jih je dobila na posodo za portretno razstavo. Slike se dostavljajo na dom, kakor so bile sprejete. Ker je število izposojenih slik veliko, bomo z vračanjem gotovi do 10. novembra in prosimo vse, ki slik še niso prejeli, za potrpljenje do tega časa.

N. G. Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo prihodnji torek, t. j. 3. nov. ob 4. uri popoldne v Jugoslovanski tiskarni. Vabljeni so obenem vse članice vseh ljubljanskih konferenc. Priidite polnočestilno!

Quo vadis vleče sedaj ljudi v kino. Vendar neprimerno več kakor bežna slika izredno ugodna prilika za nakup čevljev. Od danes naprej se prodajajo različni čevlji za moške in ženske, zlasti pa se prodaja velika zaloga otroških čevljev.

okazijske vrste
tovarni in trgovin Peter Kozina
pod lasno ceno
samo v trgovini na BREGU, nasproti
Sv. Jakoba mostu, dokler ta velika
zaloga traja.

tem predmetu T. Djordjević s svojimi članki v »Srpskem književnem glasniku« in vendar je že pred več kot petdesetimi leti Mirkoski pisal svoja fundamentalna, znanstvena dela, ki jih vsak »Konversationslexikon« citira, samo ta »narodna enciklopedija« ne! Ali imajo nekateri pisci te enciklopedije res tako ozko obzorje, ali pa si ga nalašč zožujejo? — Naša dva »Cimperm« sta je uredništvo v prevetliki gorečnosti prekrstilo v »Zimpermann« kakor se nista nikoli pisala, in kakor jih tudi pisec članka ni napisal. Toda tudi to je poglavje zase. Poglavje o oni uporni doslednosti, s katero uredništvo mrevrari imena, katerih prava oblika je v latinici. Če cirilica ne more napisati »Foerster«, »Goethe«, ali se naj potem tudi v latinici piše »Ferster«, »Gestle«? Ali uredništvo res misli, da sme s svojimi sodružniki norce briti? Človek se nehoti spominjati onih Srbov, ki jih je srečal in le vedno srečuje, ki so svoje ime, če ga je bilo treba napisati v latinico, rajši pisali z madžarsko ali bavarsko grafiko, samo ne z — gajico! — Pri članku o »seistecitine« bi se v literaturi pač lahko navedla tudi Srebrničeva knjižica o Stični, že zaradi tega, ker govori o najstarejši cisterci v naši državi. — »Čauš« ni samo »vrsta vinove loze«, ampak tudi vojaški čin in funkcionar pri ženitvi. To bi se razlovednežem ne smelo prikrivati, saj bi se bilo dalo kratkomočno prepišati iz Vuka. — Triljev, da je Cop »vlatno« skoro svima jezicima: bomo mirno položili k ostalim tiskovnim napakam v tem članku; ne enega ne drugega ni zagrešil naš znani poznavatelj Cop.

Eleganca

ne ločeno lepo izdelanih krojev, tako suknam, razlovednežem, kakor vsem oblačilom, ki jih nudi iz svojega ateljeja tvrdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA
se od vseh krogov priznava.

nudi duševnega užitka roman sam. Dobiš ga na posodo proti malenkostni odškodnini v Ljudski knjižnici Prosvetne zveze, Miklošičeva c. 7. Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. in od 14.—18. ure, ob ponedeljkih in petkih od 14.—19. ure.

Notar Karl Pleiweiss naznanja, da se nahaja njegova notarska pisarna v Dalmatinovi ulici št. 5 v pritličju na levo.

Vojni invalidi in vdove, ki še niso prejeli premoška po znižani ceni pri podružnici v Ljubljani, morejo istega dobiti prihodnji teden v ponedeljek torek in sredo popoldne od 3. do 6. ure. Zglasiti se je v podružnični pisarni. Odbor.

Zahvala. Vsem, ki so darovali za kapele v mestni ubožnici v roke pok. gospe Ter. Košir, se naimesto nje zahvaljujejo njeni ostali.

Gostilno na Rimski cesti je prevzela g. Minka Rus.

Konjska mesnica je sedaj v Prečni ul. 6. Pozor krojači, šivilje in nešivilje! Celodnevni, poldnevni in večerni pouk moškega in damskega krojenja. Pričetek 9. novembra. Vpisovanje od 23. t. m. Razpošiljanje in izdelovanje krojev. Krojni pouk s pošto potom učnih zvezkov učenecem, ki ne morejo prisostvovati tečaju. Oblastv. konc. dipl. krojna šola, Zidovska ulica 5, Ljubljana.

Iz štajerske.

Nemške reklame na poštah uradih. Nedavno smo med štajerskimi vestmi poročali dejstvo, da so po nekaterih poštah uradih razobešene nemške reklame. G. ravnatelj pošte in brzojava nam sedaj sporoča, da je dotičnim poštam ukazal, da morajo te izjavajoče plakate takoj odstraniti iz uradnih prostorov.

Sanatorij v Rogški Slatini. Kakor poroča »Jutarnji List« z dne 27. oktobra t. l., se v zdravilišču Rogška Slatina v kratkem otvori sanatorij za težje bolne žolodca, črev itd. Brezdvomno bo tak zavod za zdravilišče, kot je Rogška Slatina, velikega pomena; želeli bi bilo, da se ta akcija pač vsestransko podpira. Ne moremo pa razumeti, da tej akciji nasprotuje neki zdravnik, kateri se gotovo ne zaveda, da je na napačni poti. Sicer pa je s tem dovolj povedano, ko ga poročevalec označuje za — demokrata.

Šmarje pri Jelšah. Šmarski lovci so se začeli pošteno gibati. Divjačina je precej, posebno zajcev. — Vinska letina letos ni preveč zadovoljiva. Vino po kvaliteti zaostaja za prejšnjimi leti. Kupci ponujajo zaenkrat še prav malo, a je lahko upati, da se bodo cene s časom primerno ustalile.

IZ MARIBORA.

Mir z Vami!

1202 vojaka počivata na pobrezjem pokopališču. Zmetali so jih, kakor je sila narokovala, po dva in dva in še več, le muslimanom so dodelili separaten kotichek... 1202 vojak! Mi, v solcu in življenja moči, se spominjamo teh žrtv. Malo pijetete smo izkazali — vsaj grobove smo popravili in hvaležnost Vam hočemo pokazati — recitiral je bo v kratkem Vam postavljen spomenik — boricem za svobodo naš živih! Letalski vijak na grobu treh letalcev, ponesrečenih pri Hočah pri Mariboru, bo enako ostal, enako budil spomin in nas vzbujal. — Ko bodo danes popoldne množice počastile Vaše grobove, bomo edini vsi: Pokoj Vašim dušam, po brezkonnem trpljenju svetovne vojne!

V stečnici ima danes ob pol 10. uri škof dr. Karlin pridigo, nakar bo pontifikalna maša. Med sv. mašo poje moški zbor Glasbene Matice.

Opozorjamo, da se bo na pokopališču na Pobrezje pobiralo za spomenik. Dolžnost pijetete zahteva od nas, da se mrtvim vojakom oddolžimo po svojih močeh, da bo pripravljali-

nemu odboru mogoče v kratkem času postaviti spomenik.

Vence bodo o priliki blagoslovitve grobov po prelato g. dr. Tomažiču položila razna društva, med njimi udruženje vojnih invalidov, odbor za postavitev spomenika padlim vojakom, zveza slovenskih vojakov in pa mestna občina.

Odgovor »Taboru«. So že začeli... namreč, ko gre za novega ravnatelja ženskega učiteljskega, četudi uredništvo »Tabora« tega ne ve. Hvaležni smo mu pa, ko odkrito izblebata, da načelstvo demokratske stranke o tem še ni sklepalo. Kaj se nujno, gospoda, iz tega sklepa? Fraza, da sliši kdo travo rasti, pa je, gospodje, že tako obrabljena kot naprednost slovenskih demokratov! Ne učinkuje! Sicer pa, če rabite pouka, vam iz univerzitetnega življenja in študiranja povemo, da se faktično sliši, kako n. pr. raste žito ob cvetju, kar je fiziološki pojav. Zato je vaša zafrkacija tem bolj brez soli.

Nesreča župnika v Rušah. V sredo, dne 28. t. m., si je ruški g. župnik Janko Ilc, doma iz Gorice vasi pri Ribnici, na potu iz Smolnika v Ruše zlomil levo nogo v členku. V četrtek so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Solska vest. Za upokojenim profesorjem dr. Jakobom Zmavcem na državni gimnaziji v Mariboru je nastopil službo kot profesor zgodovine in zemljepisja g. prof. Franjo Baš, absolvent ljubljanske univerze.

Apollo-kino je uprizoril kulturni film »Prasvet«. Obiskala ga je tudi šolska mladina pod vodstvom profesorjev.

Vroča debata v baru. Pred nekaj dnevi je obiskalo priložnostno tudi nekaj mariborskih-ptujskih inteligentov-Slovencev naš bar. Na zahtevo, oziroma priporočilo enega izmed njih, naj bo tudi kaka slovenska stvar na programu, se je začela bitka, v kateri je izteklo tudi nekaj prehude krvi. Mariborski velenenci smatrajo ta lokal za svojo domeno — ki jim jo slednjič tudi prepuščamo. Le prepotentni in provokantni naj nikar ne bodo! To jim prav prijateljsko svetujemo.

Odbor orlovskega odseka Maribor sporoča tem potom, da se vrši kot dosedaj vsako sredo fantovski sestanek, in sicer ob 8. uri zvečer v društvenem prostoru Koroška cesta 1, pritličje. Udeležba za redne člane obvezna, starešine uljudno vabljeni. Sestanka se lahko udeležijo tudi vsi tisti mladeniči, ki imajo veselje do orlovske organizacije in ki stremijo za izobrazbo duha in krepitev telesa. Bog živil Odbor.

Naradžajska telovadba orlovskega odseka Maribor se vrši vsaki ponedeljek od 5. do pol 7. ure in vsaki petek od 4. do pol 6. ure popoldne v telovadnici dekliške meščanske šole v Cankarjevi ulici. Vhod v telovadnico iz Razlagove ulice. Stariše pa prosiva, da pošiljajo svoje malčke redno in točno k telovadbi. Bog živil — Vaditelja naradžaja.

Vaditeljski zbor orlovskega odseka Maribor sporoča vsem članom telovadecem, da se vrši kakor dosedaj redna telovadba vsaki torek, četrtek in sobota. Začetek vsakikrat ob 8. uri zvečer v gimnazijski telovadnici. Vhod iz Koroščeve ulice. Bog živil — Načelnik.

Vsako ve, da prodaja
Tekstilbazar
v Ljubljani, Krekov trg 10, in nadstropje
ostanke
oblačilnega blaga
najcenejše!

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 1. nov.: »Veronika Deseniška«. Izven.
Ponedeljek, 2. nov.: »Periferijac«. Red C.
Torek, 3. nov.: Zaprt.
Sreda, 4. nov.: »Krpna mlajšica«. Izven.
Četrtek, 5. nov.: »Iligenijac«. Red A.
Petek, 6. nov.: »Zimska pravljica«. Red D.
Sobota, 7. nov.: »Za narodov blagor«. Red F.
Nedelja, 8. nov.: Ob 3 popoldne: »Vdova Rožlinka«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Ob 8 zvečer: »Krpna mlajšica«. Izven.
Ponedeljek, 9. nov.: »Za narodov blagor«. Red B.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 1. nov.: »Aida«. Izven. Gostuje g. Zdenko Knittl iz Zagreba.
Ponedeljek, 2. nov.: »Hoffmannove pripovedke«. D.
Torek, 3. nov.: Zaprt.
Sreda, 4. nov.: »Mrtve oči«. Red F.
Četrtek, 5. nov.: »Nabore«. »Povratke«. Red B.
Petek, 6. nov.: Zaprt.
Sobota, 7. nov.: »Don Juan«. Red E.
Nedelja, 8. nov.: »Manone«. Izven.
Ponedeljek, 9. nov.: Plesni večer (gdčna Visjakova, g. Vlček). Izven.

Pri današnji operni predstavi »Aida«, ki se vprizori ob pol 8 zvečer v opernem gledališču, gostuje znani operni tenor g. Zdenko Knittl, član Narodnega gledališča v Zagrebu. G. Knittl je ljubljancem znan in ljub gost, ki je za časa veljaševja se nastopil v tej vlogi ter jo odpel z odličnim uspehom. — V drami pa se igra prvokrat v tej sezoni Znanstvena ljudska založba »Veronika Deseniška«. Začetek dramske predstave ob 8 zvečer. Predprodaja vsopnic pri dnevnih operni blazinah.

»JUTROVEMU« DOPISNIKU V ODGOVOR.

Mariiborski »Jutro« dopisnik vtika nos povsod, posebno tam, kjer ga nič ne briga, kjer se zanj nihče ne zmeni. Tako se je vtaknil tudi v mojo popolnoma osebno zadevo, v moj inserat v »Naši Straži«, ki je bil najmanj namenjen za »Jutrovega« dopisnika. Zato mi naj dovoli, da ta njegov nos, s katerim stika okrog duhovskih kleti in krav na paši, in sicer javno, tudi javno zavihnem.

Pravi, da ne ve, zakaj je bil inserat, takoj nato pa nesramno napade cerkvene dostojanstvenike. Pa mu bom jaz javno povedal, zakaj je bil inserat. Državna oblast mi je ostala dolžna za moje katehetsko delo za l. 1924/25 več kot polovico nagrad. Državna oblast me pomotoma ni prevedla v redno službo in mi nakazuje sedaj 35-30 Din mesečno. Za prošnjo, ki jo je poslal preč. ordinarijat, se ni zmenila, moja osebna prošnja se je po dolgem romanju iz Belgrada v Maribor, v Ljubljano in nazaj v Belgrad — izgubila. Nova prošnja za popravilo te nepravilnosti je iznova šla v Belgrad in je ordinarijat zastavil ves svoj vpliv, da se zadeva uredi. V času čakanja sem sklenil poiskati si popoldansko službo. Tudi moji predniki, ki se jim je enako godilo, so jo morali iskati, pa »Jutro« ni imelo tako »sočutnega srca«, kakor ga dopisnik sedaj pri meni razkriva. Ali misli, da bo kaj zaslužil za svoje posredovanje zame pri raznih »klerikalnih« podjetjih? Edino uslugo nam more storiti, če pošteno in odkritosrčno kritizira vladni sistem, ki sili duhovnika, da poleg redne službe opravlja še druge posle.

Veliko krivico je storil dopisnik tudi gospodu stolnemu župniku, ki je ne iz dolžnosti, pač pa iz prijaznosti sprejel mladega duhovnika na hrano. Njegova naklonjenost in gostoljubnost pa itak ne potrebuje zagovora.

Vso nerodno agitacijo »Jutrovega« dopisnika odklanjam, posebno, ker me prestavlja na deželo. Povem mu da upam na »Stražin« inserat, da bom dobil službo, jo opravljal poleg duhovniške, in tako, na žalost »Jutrovega« dopisnika — garal za svoje generale. Mlad duhovnik.

IZ CELJA.

Na pokopališčih. Danes popoldne ob treh bodo peli združeni celjski pevski zbori na okoliškem pokopališču v spomin vseh umrlih. Na mestnem pokopališču bodo pa isti pevci peli ob štirih popoldne.

Občinske doklade za četrtni obrok bi morale biti poravnane do 15. oktobra. Ker pa več obvezancev temu predpisu še ni zadostilo, je mestni magistrat podaljšal ta rok

MASCAGNI PRIDE V BELGRAD.

Uprava belgrajskega Narodnega gledališča se pogaja s skladateljem P. Mascagnijem, ki vodi sedaj italijansko opero na Dunaju, da bi tekom letošnje sezone prišel v Belgrad. Pogajanja teko ugodno in bo Mascagni dirigiral svojo opero »Cavalleria rusticana« in Verdijevo »Aida« in to 4. in 5. novembra. V prvi operi nastopi Mascagnijev lastni ansambl, v drugi pa domači belgrajski.

TEŽAVE SKOPLJANSKEGA GLEDALIŠČA.

Igralci-pripravniki skopljanskega Narodnega gledališča so podali kolektivno ostavko. Zahtevali so bili zvišanje plač od 800 Din na 1200 Din in pa pismeno pogodbo z upravo, da jih ne bi odpustili brez vsakega razloga. Ker so njih zahteve odbili, so podali ostavko.

Ljudski oder v Ljubljani

V nedeljo 1. novembra ob pol osmih zvečer: »MLINAR IN NJEGOVA HČKA«, založna v petih dejanjih (10 slikah). — V glavni vlogi nastopi g. E. Kramaršič. Ljudski oder praznuje obenem njegovo pidesetletnico. — Predprodaja vsopnic danes od 10 do 12 dopoldne in popoldne od 4 naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra (Ljudski dom, II. nadstropje).

Molčeči Nurmi.

Nurmi skoraj nič ne govori. Pred kratkim mu je podaril predsednik finske republike Relander — glej sliko v zadnjem »Il. Slovenec« — finski red zlate vrtnice. Hudomušneži so skovali o sestanku obeh teh znamenitih mož tole dogodbico. Predsednik je seveda zelo olikan. Nurmi pa tudi. Bil je povabljen v Ameriko pri Collidge in zato ve, kako je treba s predsedniki občeati. Pu-

do 15. novembra s pozivom da je to zadnji dan, ker bi sicer moral magistrat ta plačila ekskutivnim potom izterjati.

Novo šolsko poslopje je nameravala okoliška občina zidati na prostoru pri kapucinskem mostu in je v to svrhu pred časom kupila tudi hišo, ki stoji nasproti orožniške postaje. Ker je pa tam, kjer stoji ta hišica, premalo prostora, je okoliška občina nameravala odkupiti poslopje na vogalu nasproti župne cerkve, kjer so že itak nastanjeni nekateri razredi okoliške šole. Ker se ji pa ta načrt ni posrečil, to je, ker mestna občina kot lastnica tega poslopja istega hišnega hotela prodati, je morala okoliška občina skleniti, da zida šolsko poslopje drugje, obenem pa tudi, da proda svojo gori omenjeno hišo, ker je sedaj posest iste brezpomembna. Škoda, da ni bil ta načrt izpeljiv, ker bi po tem načrtu šola stala na najbolj primernem in za vse otroke enako prijemljivem kraju.

Vprašanje zgradbe nove šole je razdvojilo tudi vodstvo demokratov. V četrtek zvečer so imeli v Gaberju sestanek, kjer so to vprašanje obravnavali, pa niso prišli do edinstvenega sklepa, ker so nekateri zato, da se zida hiša na sveto okoliške občine, drugi pa zato, da se zida na sveto mestne občine.

Zapisrege vojaških obvezancev in rezervnih oficirjev bo 4. novembra ob 9. uri jutraj na Glaziji, za one pa, ki bi se dopoldne ne mogli udeležiti, pa ob 3. uri popoldne. To velja za mestne in okoliške občane.

OBČINSKA SEJA OKOLIŠKE OBČINE.

V petek zvečer je bila sklicana seja občinskega sveta, katero je otvoril g. župan Glinšek. Cila seja se je vršila v znamenju skrajne nervoznosti in tuptam tudi razburjenosti, ker so stala na dnevnem redu važna vprašanja kot proračun in parcelacija obče, sveta in svrhu zidanja delavskih hiš. Ta nervoznost je prišla do izraza že pri prvi točki, to je čitanje zapiska zadnje seje, kjer se je vršila debata nad eno uro o tem, ali se naj zapisnik potrdi ali ne. V tej debati so posamezne stranke in osebe poudarjale svoje stališče v vseh važnih gospodarskih vprašanjih okoliške občine. Posebno huda in ostra debata pa je nastala pri vprašanju, kje naj bi se zidala nova šola; občinski svetniki nepolitične stranke (Nemci) so hoteli z burnim protestom zapustiti svetovalnico; bili so namreč zato, da se zida hiša na vsak način na teritoriju okoliške občine in ne na teri-

toriju mestne občine. Zanimivo je tudi bilo slišati prejšnjega župana Hrastnika (socialista), ki je očital sedanjim večini, da hoče to vprašanje samo zavleči, ker uči, da naj človek samo dela in moli; oni pa zahtevajo tudi še tretje in to je kultura. (Smeh pri poslušalcih). Rekel je tudi, da so socialisti že pod njegovim županovanjem sklenili, da se nakupi gotov prostor in se je pri tem, na vprašanje drugih občinskih svetnikov, skliceval na zapisnik meseca septembra 1922. leta in na zapisnik julija meseca 1923. leta. Toda v obeh zapisnikih ni nikjer govora, kateri prostor naj bi se nakupil. Po tej dolgotrajni debati je bil zapisnik končno vendarle odobren in je nato prišla v pretres točka o proračunu l. 1926, ki izkazuje 748.500 Din izdatkov in primanjkljaja 587.500 Din, ki naj se krije s 100 odstotnim povikom na hišne najemnine, s 400 odstotki na vse druge direktne davke in 300 odstotkov na užitino. Nemci so bili proti temu proračunu, ker je v istem proračunu več postavk za kanalizacijo in elektriko in ker ni za zidanje šole določeno posebno kritje. Zastopnik socialistov je izjavil, da so tudi socialisti proti proračunu; sicer so priznali, da je v proračunu postavka za zidanje šole v iznosu 175.000 Din, a niso glasovali za proračun radi tega, ker da nimajo nikakega zaupanja v sedanje županstvo, pa ker je sedanja večina pokazala malo dobre volje v zadevi parcelacije občinskega sveta. Ker so se tudi obrtniki in krmarji oglašali proti tem povikom, je g. Mihelič stavljal predlog, da se debata o proračunu prekine in nadaljuje na seji, ki naj se skliče prihodnji petek. S tem so bili vsi zadovoljni in je nato prišel v pretres sprejem v občinsko zvezo; sprejete so bile naslednje osebe: Iglar Magdalena, Rančigaj Anton, Rozalija Kraljšek, Kopriva Jurij, Lah Anton in Lešnik Mihael. Nato je občinski svet obravnaval zadevo parcelacije v svrhu zidanja delavskih hiš. Tu je bil prečitan dopis Ježovnika, kjer zahteva za nameravano zemljišče po 10 Din za m², kar seveda občinski svet ni mogel sprejeti. Nato je stavljal zastopnik socialistov predlog, naj bi se že danes sklenilo, da se občinsko zemljišče pri Jazbinškem parcelira v te namene in sicer le naj se po 200 m² odda onim revnejšim osebam, ki bi bile pripravljene tekom 5 let zazidati njim dodeljene parcele. Zazidani svet naj bi bil brezplačen, za vrt pa naj bi odplačevali po tedanjih dnevnih zmernih cenah. Za dobo prvih treh let naj bi pa plačali najemnine po 25 Din in

Tekma otrok z drdrami v Parizu.

Spretna poteza premetene angleške kolonialne politike.

naj se obenem tudi dovoli, da si one stranke, ki bi glasom stanovanjskega zakona zgubile dosedanje stanovanje, sezidajo na teh parcelah tudi zasilno prebivališče. Končno se je sklenilo, da se o tem vprašanju sklepa tudi šele na prihodnji seji, in se izvoli odsek, ki naj takoj v nedeljo to zemljišče pregleda. Socialisti so izjavili, da bodo glasovali za proračun, ako bo ta njihov predlog sprejet.

IZ TRBOVELJ.

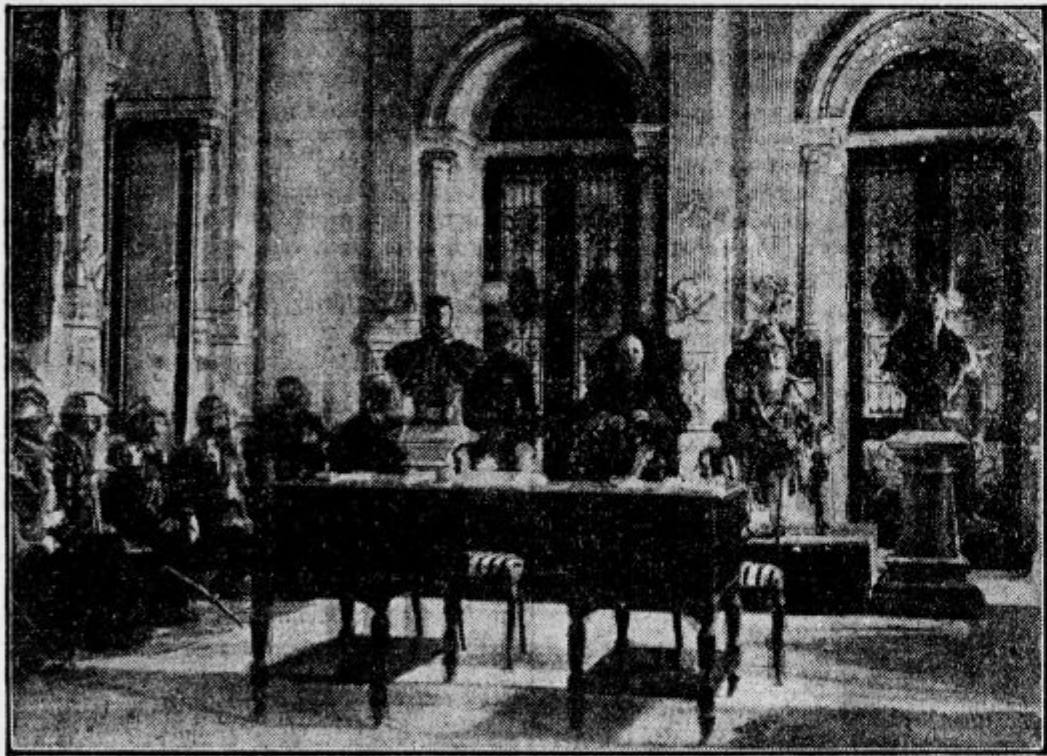
Pokopališče je letos nad vse lepo okrašeno in posuto z belim peskom, da še nikoli tako. Tudi rudnik je dal očistiti grobove ponesrečencev v jami in svojih uradnikov, ki nimajo svojcev tu. Istotako se je potrudil pogrebni zavod g. Finžgarja, da bo izgladilo pokopališče, kot se za tako veliko srenjo spodobi.

Zapisrege vojaških obvezancev, ki je bila že enkrat preklicana in potem določena na 7. novembra, je zdaj zopet preložena na dan 15. novembra t. l. Menda ne pride še tretjič? Vsekakor pa se na tak način dela samo zmešnjavo med ljudmi.

Nezgod. Dobro znani gostilničar stare gostilne pri »Korenu« g. Anton Vidmajer je kupil v petek jutraj prečica, da ga k plači rudarjev zakolje. Ko pa je s se tremi drugimi pomagati dvigal prečico iz voza, je ta zdviljal, podrl vse štiri na tla in padel na Vidmajerja, ki si je pri tem zlomil nogo pod kolonom. Zdravnik mu je nudil prvo pomoč, obenem pa ga dal takoj prepeljati v bolnišnico v Ljubljano na operacijo, ker je kost zdrobljena. Zanimivo je, da si je prejšnji dan tudi zlomil nogo v jami rudar Franc Dernovšek, ki stanuje pri Vidmajerju že devet let in mu je bil pri njegovem poslu desna roka. Tudi on leži v bolnišnici.

VSE NEČISTOSTI OBRAZA

kot: lišaje, ogrce, izpuščaje, krvave žilice itd. zajedno odstranjuje pariška emulzija »Visagine Adalina Patti«, edino perfektno in neškodljivo sredstvo, ki ga priporočajo mnoge zdravniške pacitete, za umivanje polti, ki preprečuje razvoj gub in daje licu mladeniški izgled in svežost. Vsak dan pride številno priznani. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parimerijah za ceno Din 30.— za steklenico. — Glavno skladišče: Jugoslaviji: Zagreb, Gajeva ulica 8.

Proglasitev Nepala (najbogatejše indijske dežele) za avtonomno monarhijo. — Slika predstavlja svečani akt proglasitve.

stili mora, da samo predsednik govori, on pa da se omeji na kratke odgovore, če le mogoče, enozložne. V avdijenci pri Colidgeu ni spregovoril Nurm menda niti ene besedice, prav tako tudi ne v Fordovih avtomobilnih tovarnah. Nurm ima rajši, da teče noge, kakor pa, da teče jezik. Relander je to gotovo slišal in je bil na kratke odgovore pripravljen. A Nurm je prekosil samega sebe.

Relander: »Kaj misli njih Tekaska visokost o Ameriki?« — Nurm: »Dobro.« — »Kakšen utis je napravil na Vas moj tovariš Colidge?« — »Yankee.« — To se pravi, popoln Amerikanec. — »Ali ne boš nikoli nehali podirati svetovnih rekordov?« — »Nikoli.« — Relander je vsled te zgovornosti že malo zmešan. Poliče drugo rešilno bilko in vpraša: »Kaj ste rekli, ko so Vam hoteli postaviti kip?« — »Dobro izmišljeno.« Prestrašen pogleda Nurm okoli sebe, če ga ni kdo slišal. Dve besedi sta mu ušli; nezasišano! Predsednik je pa vesel, in si misli: Sedaj se je odtajal; kar naprej v tej smeri! »Kakšen se Vam zdi kip?« — »Za nič.« — »Zakaj zanj?« — »Drugi.« — To se pravi da predstavlja kip drugega. — Predsednik zdihne. Zadnja bilka, politika. »Kaj mislite o političnem položaju v Ameriki? Kako se godi finski izseljencem tam?« Nurm molči, govorjenje ga je utrudilo. Sicer se pa za politiko nič ne zanima in ne ve nič o nji; saj vendar ni z njo še nikdar za stavo hotel. Predsednik čaka, in ker ni odgovora, vpraša: »Ali Vas smem povabiti na kavo? Ali ni to nič proti Vašim sportnim nazorom?« — »Nič«, odgovori Nurm s mrtvaškim glasom; njegove govorilne moči so izžrpane, predsednik ga je zdelal knock-out. Kava pride, molče jo popijeta. Relander misli sam pri sebi: »V Stockholm je bilo pa vendar drugače. Gustav je sicer samo švedski kralj in ni bil še pri Colidgeu, pa je vseeno govoril. A Nurm! Hm! Da mu roko, Nurm se prikloni in spetkajo se odide.

Podpirajte naše dijake.

Sportni teden.

»O joj!« smo rekli danes teden, ko smo pisali o nogometni tekmi med Jugoslavijo in Českoslovaško. Rezultat 7 : 0!

Sicer je bil pa pretekli teden na novostih precej reven in moremo zaznamovati le malo važnega. Začnimo pri lahki atletiki. Definitivno je določen za prihodnjo pomlad desetboj najboljših, v Stockholm. So pa tile: Osborne, Hoff, Šved Peterson, Finca Irjola in Wahlstedt. Največ točk v desetboju je doslej dosegel Osborne (7710.775), vendar se znata do pomladi preriti Hoff in Irjola v prvo vrsto. Pa tudi Osborne je še daleč, daleč za daj za Indijancem Thorpe, zmagovalcem v desetboju in petboju v Stockholmu 1912. — V Košicah (Slovaška) je dosegel v maratonskem teku — 42 km — Kiraly izborni čas 2:41:55. — Prva ameriška olimpijada se bo vršila drugo leto v Philadelphii in se bo ponovila vsako četrto leto. Amerikancem so štiri leta od svetovne do svetovne olimpijade predolga. Univerza v Pittsburgu gradi stadion za 100.000 gledalcev; gradbeni stroški 2 milijona 100 tisoč dolarjev. Maccabe je med prvimi osebam ameriškega olimpijskega odbora; pravi, da ameriški atleti na amsterdamski olimpijadi 1928 ne bodo imeli več takih uspehov kakor so jih imeli doslej, ker so Evropejci zelo napredovali. Prihodnje leto bo prišel v Evropo sportne razmere študirat. — V Düsseldorfu je prehodil Sievert 50 km v 4 urah 42 minutah in 31 sekundah! Francoz Signoret je pa pretekel 20 km v 1:7:48 (druga poročila 1:7:46.2), nov francoski rekord; prej 1:8:26.4. — Z Dunaja v Purkersdorf in nazaj na Dunaj je priredil avstrijski maratonski odbor distančni marš; 26 km; 25 udeležnikov. Kühnel je prišel na cilj v 2:29:28. Zadnji je bil Barchert, porabil je nekaj manj kot štiri ure, a bil je na koncu marša popolnoma svež; star je pa 62 let.

Plavalci so se spravili spet na rekorde: Weissmueller 300 yardov 3:14 (prej 3:16.6), Arne Borg 600 yardov 6:53 (doslej razdalja ni notirala), Bek-

gijev van Parys prsno 400 m 6:01 (prej Rademacher 6:05).

Svetovni kolesarski enourni rekord so spet trese. Do 1. oktobra ga je imel Franco z Brunier s 112.440 km, tega dne mu ga je vzel Belgijec Vanderstuyft s 115.090 km. Sedaj Brunier spet na vse pretege trenira in je prevozil 40 km že s hitrostjo ki bi dala na uro 122 km.

Na Angleškem gre ves avtomobilni davek v poseben fond, ki služi popraviljanju in gradbi cest. Dohodki so tako narasli, da bo najel odbor 20 milijonov funtov posojila za ceste in da bo obrestni prav lahko kril iz davka; pa še dolg bodo amortizirali. — Anglež Campbell je prevozil lani z avtomobilom 235 km na uro. Hoče jih pa prevoziti 290. Zato gradijo zanj poseben avto, izredno močen, 700 HP! Teoretično bi moral doseči stroj 326 km na uro. 4.8 km bo potreboval velikan za zalet, ravno toliko pa, da se bo ustavil.

Italijanski aviatik Pinedo se hitro vrača domov. Iz Tokia je odšel 18. oktobra, sedaj je že globoko notri v južni Aziji.

Capablanca potuje na šahovski turnir v Rusijo. Med potjo se je ustavil v Berlinu in je igral dvakrat, vselej proti 30 nasprotnikom. Prvi dan je dobil 19 iger, zgubil eno (nekaj prezri), 10 remis; drugi dan dobil 22, remis 8. Listi pišejo: »Baj-nov! Največja šahovska senzacija v Berlinu! Navzoči so bili Réti, Süsmisch in drugi, v sosedni sobi sta pa igrala igra bridge Lasker in Marshall.

Najcenejše in res dobro

si lahko nabavite ženski plašč, moško suknjo ali obleko, če kupite

Velour sukno ali Double

pri

A. Potokar, Ljubljana

poleg trga, pri Zmajskem mostu. in si pustite to napraviti po svoji volji pri zmereno ceno računajočem krojaču.

Naznanilo preselitve.

Zobni atel e Filipa Ogriča

je od 25. novembra dalje v hiši, kjer je novomeška pošta. Do tega dne se stranke ne sprejemajo. 7354

Kdor hoče sebi dobro, prašiča, nov šivalni stroj »Singer«, 20 kg kave, kompletno pohištvo iz črnejvega lesa, cenjeno 10.000 Din, balo platna, zofo in stole, itd., ta naj si nemudoma nabavi srečo bogate loterije »Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. Goram«, katera vsebuje 250 krasnih dobitev v vrednosti 50.000 Din. Srečka stane samo 5 Din. Cimveč jih kupite, tem sigurnejši ste, da zadenete. Pišite samo na »Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. Gorami«, ki vam srečke pošlje brez vsakih stroškov. Ne odlašajte!

Iz Primorske.

Preiskava v župnišču. Te dni je oblast poslala k župniku V. Batiču v Podbrdu orožnike in policajce, da izvrše lišno preiskavo. Trudili so se štiri ure in vse prevrgli, toda našli niso prav ničesar, kar so iskali.

Duhovski naraščaj. V centralno semenišče v Gorici je vstopilo letos nanovo 9 bogoslovcev, od teh je 6 Slovencev in 3 Italijani. Slovenci so 3 iz goriške, 3 pa iz tržaške škofije.

Novice iz ameriških slovenskih naselbin.

Slovenski katoliški shod v South Chicago je jako lepo uspel. Southchicaška rojakinja Francka Zihlerle je imela lepo zasnovan govor o slovenski mladini v Ameriki. Slovenskih mater v Ameriki da je prva in sveta dolžnost, da vzgajajo svoje otroke v verskem in narodnem duhu. Dobrih mater nam je treba, zakaj v njih rokah je bodočnost slovenskega naroda v Ameriki. K besedi se je oglašil domači župnik. Poudarjal je velik pomen katoliškega shoda. Zlasti je polagal na srce vsem zborovalcem, da se sklepi in nasveti, sklenjeni na shodu, uresničijo v življenju in tako obrodijo dober sad. Za domačim župnikom je govoril J. Gradšar, ugleden rojak in eden izmed starih naseljencev v S. Chicago. Povedal je, kako so slovenski delavci ustanavljali slovensko naselbino in župnijo sv. Jurija; po okolici in tam, kjer je danes slovenska naselbina, je bila sama prerijska in močvirje. Danes stoje tukaj lepe hiše in vmes se vijajo lepe, tlakovane ceste, po katerih drtijo avtomobili. Tako si pridne slovenske roke preobrazijo pustino v rodovitno polje in sosenžje, kar je Slovincem samim v največji prid in ponos. Da, zlati klas, spasi nas. Waukegan, 111 Dvanajstletnega Pavla Zupca, sina našega rojaka Martina Zupca, je povozil avto. Nesreča se je pripetila pred slovensko šolo, ko so šli otroci iz šole. — Spomladi bomo zi-

DANAŠNJE PRVENSTVENE NOGOMETNE TEKME.

Ilirija : Primorje. S to tekmo bo dosežen višek prvenstvenih tekmovalj ljubljanskih klubov. Da bo ta nastop nudil zanimivo fazo prvenstvene ga boja, je pričakovati z ozirom na znano rivaliteto obeh klubov. Škoda je le, kakor smo že javili, da ne moreta obe moštvi nastopiti kompletno. V tem slučaju bi bili obe napadalnici vrsti v pravem taktu. Primorje nastopi brez dobrih napadalcev Uršiča in Zalokarja, Ilirija pa brez internacionalca Podujeta. — Nadalje se vrše danes še prvenstvene tekme: Ob 9 dopoldne Svoboda : Slovan, ob 10.30 Jadran : Slavija, popoldne ob 1 Ilirija rez. : Primorje rez in ob 14.30 pa Ilirija : Primorje. Na ta način je omogočeno, da se tekme, namreč popoldanske, odigrajo še podnevi. — Vse tekme se vrše na prostoru Ilirije.

Knjige in revije.

»ZENA S SOLNCEM.«

»Malo, mislim jaz, na zemlji večjih bolečin, nego je ta: izgubiti mater. Nemara jo človek občuti tembolj, čim starejši je. Pa bodisi tudi, da hočeš kot dozorel mož kazati mirno zunanost, da z vso močjo zadržuje solze, ki pekoče silijo v oči — vendar, ko stojiš ob grobu, ki ti bo zdaj-zdaj zakril najmilejše oči, ki so ti kdaj sijale, zasul najblajše srce, ki te je kdaj ljubilo, in se ti ob zeva-jočem tem grobu ozre pogled nazaj v preteklo življenje, vse pretkana z dobrotami tvoje matere, ki je zate delala, molila, žrtvovala, trpela, živela... ah, kako ne bi jokali takrat vsi koti tvojega srca, kako ne bi, če ne smejo na lice, kapale pa v dušo tvoje solze, ne vodene, marveč krvave!« — Tako uvaža dr. Mihael Opeka svoj govor o »Ženi s solncem« kot »Materi naših, ki nam je nobena smrt vzeli ne more. Stiranajst govorov je posvetil dr. M. Opeka Njej, o kateri pravi Skrivno razodetje: »Veliko znamenje se je prikazalo na nebu: Zena, s soln-

dali novo šolo. V korist novega šolskega poslopja se priredi koncem oktobra cerkveni bazar, ki bo trajal štiri tedne.

Chicago 111. Pohvalno moramo omeniti društveno življenje v naši naselbini. Razni jubileji in druge slavnosti, ki so se vršile, kažejo jasno, da se ljudje za društva zanimajo. Ni še dolgo tega, ko se je kar dve društvi ustanovili. Pred par meseci se je ustanovil »Slov. kat. dram. klub«, katerega namen je gojiti dramatik in prirediti igre za katoliška društva v naselbini. Dne 25. oktobra so priredili igro »Veseli dan ali Matijček se ženijo«. Pri nas je že tako mraz, da v prste zebe, ko to pišemo. Zato naj končam s pozdravom na vse rojake in rojakinje onstran »lučee«.

Za popolno prekmursko gimnazijo.

Poslanec župnik Klekl in tovariši so predložili ministrskemu svetu spomenico proti ukinjenju dveh višjih razredov na gimnaziji v Murski Soboti. Spomenica, iz katere je razvidno, kako nedopustno se pri nas ravna z najvažnejšimi interesi ne samo posameznih delov prebivalstva, marveč tudi države same, slove:

Gospod minister za prosveto je kljub svoji prvotni pismeni obljubi, da se realna gimnazija v Murski Soboti neglede na število privajenih učencev postopoma razširi v popolno višjo gimnazijo — ukinil v drugi polovici oktobra VI. in VII. razred na tej gimnaziji. Ta ukinitev je zadala državnim misli v celem Prekmurju, to je na naši severni državni meji hud udarec. Podpisane poslanca in njegovi tovariši so čast, ministrskemu svetu obrazložiti razloge, kateri zahtevajo, da se omenjena ukinitev 6. in 7. razreda takoj razveljavi ter da se takoj razvoji te gimnazije v osemrazredni zavod takoj zasigura.

1. Prekmurje je že tisoč let preplavljala Mažarska s svojo kulturo. Da se sledovi te kulture zbršijo, so prekmurški rodoljubi za ustanovitev slovenske gimnazije napeli vse sile, da bi se potem novega prekmurskega roda narodna in državna misel okrepila v ozemlju, ki šteje nad 100.000 prebivalcev.

2. Prekmursko narodno zavedno ljudstvo se je takoj od začetka gimnazije z vsemi silami potegovalo za razvoj in obstoj te gimnazije, in to celo z velikimi žrtvami. Žrtvovalo je namreč polnoštevilno obiskano meščansko šolo v Murski Soboti, samo da se ohrani osemrazredna gimnazija. Z ozirom na to so predniki gospoda ministra za prosveto ponovno obljubili, da se bo državna gimnazija ne glede na število dijaštva obdržala, ako se ukine meščanska šola. Zadnji razred polnoštevilno obiskane meščanske šole se je letos ukinil. Z največjim obžalovanjem pa moramo ugotoviti, da sta se z njo ukinila kljub opetovani obljubi gospodov ministrov za prosveto i VI. pa VII. razred gimnazije. Takega udarca ni dobila nobena pokrajina v državi. Vsaka bi ga ložje prenesla kakor pa v šolskem oziru zapuščeno Prekmurje.

3. Večina gojencev imenovane gimnazije je revnega kmetijskega ali delavskega stanu ter se v pretežni večini izven Prekmurja ne more šolati. Velik del siromašnih dijakov hodi peš v šolo od doma, drugi del pa dobiva zavetje v dveh zavodih, ki jih je siromašno ljudstvo za silo postavilo; nekaterim pa sami starši pošiljajo v mesto hrano in perilo. Vsega tega ne more dijaštvo dobiti izven Prekmurja, ker so vse druge slovenske srednje šole preveč oddaljene.

Nobena umetnost

ni uganiti, kje se kupijo najboljše in najcenejše OBLAČILA, ker VSAK VE. da je to konfekcijska tovarna

Fran Derenda & Cie, Ljubljana

Če rabiš sukno, raglan, površnik, usnat suknič, obleko za sebe ali sina, poseti detaljno trgovino na Erjavčevi cesti štev. 2 in ne boš ti žal.

4. Vsled pomanjkanja gmotnih sredstev bo moral znatni del dijakov VI. in VII. razreda opustiti svoje nadaljnje šolanje, ako bi ukinitev ostala v veljavi. Pa tudi tistim, ki bi mogoče drugod še dobili kakšne podpore, bi preselitev povzročila velike, ako ne nezmagljive težave.

5. Svoj čas je mažarska vlada, akoravno je na severni meji Prekmurja v St. Gothardu že obstojala osemrazredna gimnazija, vendar ponudila osemrazredno slovensko gimnazijo Murski Soboti pod pogojem, da bi se Prekmurci ne odcepili od Mažarske. A zavedni prekmurški Slovenci so mažarsko ponudbo odklonili ter se izjavili za združitev z brati v skupni domovini v trdni nadi, da dobijo tu vsaj toliko, če ne več, kakor jim je tuja vlast ponujala. Kakor ta ponudba izpričuje potrebo gimnazije za Prekmurje, tako tudi sedaj daje priliko državi sovražnim elementom za hujskanje: češ, kar bi vam tuji dali, tega lastni bratje nečejo.

6. VI. in VII. razred sta res v malem številu obiskana. Šesti ima 9, a sedmi razred 5 dijakov. Vzrok za to leži v tem, da ob otvoritvi gimnazije naše državne meje še niso bile določene. Hujskači so to negotovost izrabili. Begali so ljudstvo z osveto Mažarov, ako pošljejo svoje otroke v »jugoslovansko gimnazijo«, kakor so jo nazivali. Pravi junaki so bili oni starši, ki so kljub vsem grožnjam svoje otroke poslali v to šolo, in ta značajnost se plačuje sedaj s tem, da se njihovim otrokom zapirajo vrata v šolo. Ko so se pred dvema letoma državne meje definitivno določile, se je takoj pokazala prava slika šolskega obiska na tem zavodu; drugi razred namreč šteje letos 87, prvi pa 117 dijakov. To je jasen dokaz, da gimnazija vsebuje vse pogoje za zdrav in uspešni razvoj.

7. Ne strogo po zakonu, marveč samo po analogiji srbskega zakona je zahtevalo prosvetno ministrstvo za 5. in 6. gimnazijski razred v vsej državi po 30 dijakov, za 7. in 8. pa po 20 dijakov. Toda to število ni povsem utemeljeno v zakonu, poleg tega pa se tudi ni povsod ta zahteva uveljavila. Hvale vredno je, da je gospod minister za

prosveto iz narodnih ozirov spregledal to število na nekaterih zavodih, kjer noben razred ne dosega višine zahtevanega števila, pa vendar ni sledila ukinitev. Pomniti pa je treba, da ti zavodi ležijo v sredini našega državnega ozemlja, Prekmurje pa na severni državni meji, obdani obestransko od Mažarov.

8. Ministrstvo notranjih zadev dosedaj še ni razpisalo v Prekmurju občinskih volitev in to iz razloga, ker bi moglo prekmursko ljudstvo tu in tam nezanesljive župane izvoliti. Mi sicer nismo tega mnenja, vendar pa opozarjamo ministrski svet, naj argumentacijo ministra notranjih zadev predloži in priporoči ministru prosvete, da z narodnimi šolami, predvsem z narodno gimnazijo v Murski Soboti odpravi vzroke take nezanesljivosti.

Na podlagi teh razlogov v interesu narodne in državne misli je čast zaprositi ministrski svet, da se zavzame za gimnazijo v Murski Soboti ter da razveljavi odredbo ministra prosvete o ukinitvi VI. in VII. razreda realne gimnazije v Murski Soboti.

F. Kolenc:

Razprodaja veleposestva v Prekmurju.

V gospodarskem položaju smo prišli tako daleč, da se kmet danes že ne vprašuje več: Kako bom gospodaril? temveč: kako bom živel? in: Ali bo sploh mogoče živeti? In to ne velja le o revežih s par orali zemlje, temveč o bivših trdnih kmetih s 30 do 50 orali zemlje.

Da se resnično bližamo gospodarskemu polomu, najjasneje kažejo eksekucije. Eksekutorski boben od sedaj nikdar ni tako pogosto zaropotal, kakor v preteklih mesecih. In vse to se je godilo — ter se godi — radi neplačanih davkov. — Ni jih mogel plačati revež, ker ni imel denarja, ne kmet, ker je imel radi nizke cene živine in poljskih pridelkov, a visoke cene vsega, kar potrebuje pri gospodarstvu in pri hiši, komaj toliko do-

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“-milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo

GAZELA MILO

Cerkveni vestnik.

Cerkvena glasba v stolnici. Danes na praznik Vseh Svetnikov se bo pri pontifikalni škofovi maši ob 10 izvajala Franekova slovesna maša v F-molu. Gradual in ofertorij Griesbacherjev, pesem v čast vsem svetnikom Premrlova. Sodeloval bo orkester Muzike Dravske divizije. — V ponedeljek 2. novembra, Vseh vernih duš dan, se bo pri slovesni zadušnici ob desetih izvajal Kochov Requiem v F-molu, sekvenca koralno.

Orlovski vestnik.

Dr. A. Ušeničnikova knjiga: Socialno vprašanje (Orlovska knjižnica št. 15), popolna izdaja, se začetkom tega tedna razpošlje vsem odsekom po 1 obvezni izvod. Odseki imajo 15 odstotkov popusta ter stane knjiga s priporočeno poštnino in zavojnino vred Din 29. Pri letos predpisanih predavanjih o socialnem vprašanju je ta knjiga za predavatelja nujno potrebna. — Skrajšana izdaja (Orlovska knjižnica št. 15a), kot učna knjižica za člane, je tudi že dotiskana in stane za člane 3 Din, če se je naroči vsaj 5 izvodov skupaj. Poštnina se plača posebej. Za nečlane je 6 Din, istotako, če je kupi manj kot 5 izvodov. — Vsak odsek dobi mesečno eno številko »Prosvetnega delca« (namesto dosedanjih »Osnutkov«), v katerem so vsa vprašanja v Ušeničnikovi krajši izdaji pojasnjena z gledi iz zgodovine in sedanjosti, tako da je predavatelju snov olajšana do najsrajnejše mere. Prosvetno delo (št. 1) se tudi dopolnje odsekom še ta teden. Ta številka stane 4 Din, ki naj jih vsak odsek nakaže po priloženi poloniji.

Vsem orlovskim odsekom in orlovskim krožkom! V nedeljo 29. novembra 1925 se vrši v dvorani Ljudskega doma v Ljubljani zbor delegatov Jug. orlovske zveze. Začetek ob 9. Spored: 1. Citanje in odobritev zapisnika zadnjega zbora delegatov; 2. poročila članov predsedstva; 3. poročila

Poskusite

in boste prepričani, da se najbolje in najlepše, a kljub temu najceneje kupi PERILO za gospode in dame v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 29 pri

F. in I. GORIČAR.

hodkov, da se je z veliko težavo preživel in se obvaroval usodnejše gospodarske katastrofe; za visoke davke pa ni preostalo nikomur denarja.

V tem kritičnem času se začenja v Prekmurju delo, ki bi se moglo izvršiti uspešno le takrat, ako bi imel vsak, do najrevnejšega kmeta, tisočake v žepu; — prišlo je do razprodaje veleposestniške zemlje. To smo že dolgo pričakovali, ker smo upali, da na ta način pride tudi mali kmet do toliko zemlje, da bi zadostovala za ohranitev eksistence malih družin. Sedaj pa se revež s strahom vprašuje, kaj bo iz njega, ako se razprodaja resnično tako izvrši, kakor se začenja.

V teoriji se vladni načrt ob priliki zadnjih dvanajstin ni videl v popolnoma jasni luči. Res je, da smo takoj v začetku rekli, da je pomanjkljiv in se vpraševali, zakaj ni določena zemlji cena, na kak način se bo zemlja odplačevala, zakaj ni vlada priskočila tudi najrevnejšim na pomoč s tem, da bi dala vsakemu, kdor bi potreboval — in bi kakor moralno, tako tudi materijalno jamčil — večletno brezobrestno posojilo, s katerim bi vsak zemljo plačal. Da pa bo ta načrt tako pomanjkljiv in usoden, kakor vidimo sedaj, ko se razprodaja že začenja, si ni nihče mislil.

Vladni načrt je predvideval le to, da dobi država 10% od prodajne cene. O ceni sami — koliko naj stane orali zemlje prve, druge, tretje vrste itd. v njem ni govora. In kakor kažejo prvi koraki, ki so jih storili razprodajalci v tem oziru je ta stran načrta za kupce zemlje najusodnejša, ker ni začrtana meja, kako visoko sme iti razprodajalec v svojih zahtevah, temveč mu je puščena prosta neomejena pot. Da bo šel v tem slučaju oni, ki je s svojo zemljo gospodar položaja — brez ozira na obupne gospodarske, zlasti denarne razmere kupca, ki je že skozi dolgo dobo komaj pričakoval, da bi za nekoliko nižjo ceno prišel do koščka zemlje — do najvišje meje, je vsakemu jasno; to tembolj, kar bo skušal dvigniti ceno tako, da ne bo šlo v izgubo tudi tistih 10%, ki jih dobi država.

Da je temu v resnici tako, se je že pokazalo. Agentje so že na delu. Obiskali so občinske urade več občin in se z občani razgovarjali v zadevi razprodaje zemlje. Iz teh razgovorov si človek lahko ustvari zanimivo sliko. — Zemlja je — po kakovosti — v glavnem razdeljena v tri vrste. Razume se, da je cena vrstam primerno različna; a nekaj interesantnega je vseeno pri tem. V enem kraju je cena: za prvovrstno zemljo 10.000 Din (oral), za drugovrstno 8.000, tretjevrstno 7.000. Takoj v sosednjih vaseh pa zahtevajo: za prvovrstno 7.000 Din, drugovrstno 6.000 in tretjevrstno 5.000 dinarjev. Zakaj in kako to, seveda nihče ne razume; to tem manj, ker ljudje pravijo, da med kakovostjo zemlje ni take razlike, kakor med cenami.

Ko se je izvedelo za te visoke cene, so se začeli ljudje vpraševati, kaj bo. Saj najmanj 80% reflektantov ne more zadostiti visokim zahtevam prodajalcev. Ako bi se odplačevalo v majhnih obrokih, bi nekako še šlo, a že ob Novem letu plačati najmanj četrti del cene, je pri današnjih gospodarskih razmerah nemogoče. Denarja ni. Kdo pa ga bo šel jemati

Najboljše in najcenejše kupite
maje, volno, trikotažo, rokavice, nogavice, nahrbtnike za šolarje in turiste, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje pri

JOSIP PETELINC-U

LJUBLJANA, poleg Prešernovega spomenika (ob Na debelo! vodi.) Na malo!

cem obdana; in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi krona dvanajstih zvezd.« V njih je kakor v preplehli mozaikih zbral vse najlepše in najtežnješe, kar vsebuje o Marji duhovna literatura. Kakor v vseh svojih govorih se obrača tudi v teh na modernega človeka, ki mu zna najti pot v zadnjo kamnico srca in mu vsaj za kratek trenutek odpre pogled v neznane nadzemske dalje. »Zena s solncem« ne bo šla mimo nikogar, ki jo bo čital, ne da bi padel nanj vsaj droben žarek njenega solca. Citaj in rekel boš: Vredno je bilo. (Dr. M. Opeka: »Zena s solncem«. Štirinajst govorov o Marji. Osmerka. Str. 126 — Din 18, po pošti Din 19.50. Založila prodajalna KTD, H. Nienan. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.)

»Vigrede, dekliski list. Vsebinski 11. številke: Blagor mirnim; Slovensko srce; Eva; Še o prijateljstvu; Od srca do srca; Grdo, smešno in komično; Večerna; Pastirica povej; Bratje in sestre; O Vseh svetih v Rožnem dolu; Mati; Drobci iz gospodinjstva; Za oči in roke; Krščanska šola; Razgovor na dekliskem sestanku; Kako smo se razvijale; Iz zgodovine dekliske telovadbe; Iz orliške centralne; Uredništva molčečnost.

Mirko Kragelj: Kresnice in snežinke. — Ljubljana 1925. Natisnila Zadržna tiskarna. — Pod tem naslovom je zbral orliški rojak 78 pesmi in jih v samozaložbi pošilja v svet. Vsebinska je v bistvu dvojna: ljubezenska in domoljubna. Ljubezenska vsebinska je večinoma oblikovno in miselno neizpolnjena in neizčiščena, so pa tu tudi prave pesmi, izmed katerih bo ta ali ona našla komponenta. Domoljubne pesmi, ki so zrastle zlasti z dogodki na Goriškem in v Trstu, nekaj tudi na Korškem, so iskrene, mestoma trpeke in očitajoče, pa krepke in pravične n. pr. Pijancem, Zadolovni Kranjci in Vizija o sv. Martinu. Radi teh pesmi bo marsikdo rad segel po zbirki, ki jo priporoča tudi idealizem samozaložbe. Vnanost knjižnice je zelo lična. Zbirka stane 20 Din in se dobi pri izdajatelju v Ljubljani, Karlovska cesta 24.

Zgodbe zdravnik Muznika. Zgodovinska vo-

vest. Spisal Ivan Pregelj. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 14 Din, v platno vezano 30 Din. Profesor dr. Ivan Pregelj je eden najboljših, če ne najboljši sodobni slovenski pisatelj. Njegovo ime je markanten mejnik oziroma docela novo izhodišče v slovenski literaturi. Pregeljev »Plebanus Johannes«, roman, za katerega bi nas zavidali 50-milijonski narodi. »Zgodbe zdravnik Muznika« nimajo ambicije postati »Bogvece« ali »Pietanuse«, so ljudska povest, namenjena širokim plastem naroda, a so ljudska povest v najboljšem pomenu besede. Pregeljev »Muznik« je ideal take ljudske povesti, kot nam jih je svoje dni pisal Finžgar in pred njim naš mojster Jurčič. Dejanje je tako bogato, da bi pisatelj iz teh bogatih dogodkov lahko napisal trilogijo. In ako bi Pregelj ne pisal tako koncizno, da lapidarno, bi ne bilo mogoče utegniti to ogromno snov na 100 straneh majhnega tiskana. Je zgodovinska povest iz 18. stoletja, lokalizirana na Goriško. Značaj glavnega junaka raste pred tabo; od otroških let do zrelega moža se razvija stopnjama pred teboj. Časovni kolerit zgodovine je prav dobro zadet. Popisi so povsem kratki, skoro bi rekel, v slogu za brzojavko, a zato nič manj jasno in ostro očrtani. Pregelj je pisatelj, tako jasno zna pisati. Primerjaj prizor, kako gre Pavle skozi šibe. Tudi humorja je dovolj v povesti, tako da bo tudi človek, ki se hoče nasmejati, prišel na svoj račun (Mati Jera). Da pri Pregelju ne manjka romantike, ki jo naše ljudstvo tako ljubi, mi ni treba posebej povdarjati. Ali imamo v slovenskem slovestvu kaj dosti tako sočasnih žensk, orisanih kot je Polona? Mislim, da ne. In stric Matije? Ta tip kmečkega paderja — rožarja. Pregeljev slog in jezik hvaliti, bi se reklo opravičati nepotrebno delo. Je to res godba in kremen obnem. Kar je Glavar za Kranjsko, to je Muznik za Goriško. Zelo hodo Pregeljevega Muznika brali so tedaj, ko bo »Tazane« in njegova opičja rodbina že davno zapadel pozabnosti.

preglednikov; 4. volitev novega predsedstva in preglednikov; 5. sprememba Poslovnika (glej paragraf 282 Poslovnika); 6. ostali predlogi in 7. slučajnosti — V snuisu št. 279 Poslovnika je vsak odsek oziroma krožek dolžan poslati na zbor delegatov svojega zastopnika oziroma zastopnico, ki mora imeti pismeno pooblastilo. Odseki, ki ne bi mogli poslati lastnega zastopnika, naj oddajo pooblastilo svojemu okrožju, krožki pa svoji srenji (§ 278 Poslovnika). Bog živi! — Predsedstvo JOZ.

Telovadna akademija. V nedeljo 8. novembra priredi šentpeterski Orel v Ljubljani veliko telovadno akademijo s raznovrstnim in zanimivim sporedom. Na tej akademiji bo sodeloval tudi orliški krožek sv. Peter s popolnoma novimi točkami. Telovadna akademija je v prvi vrsti posvečena zmagi, ki jo je šentpeterski odsek dosegel letos na Stadionu s pridobitvijo prehodnega prapora Orlovske podzveze v Ljubljani. Opozarjamo že danes na to prireditve, ki bo nudila s svojim programom vsakomur jasen pregled o napredku najbolj agilenega orlovskega odseka.

Dijaški vestnik.

Na rednem obnem zboru »Akademske zveze« dne 30. oktobra je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Miklavčič Maks, phil.; podpredsednik Dobeljak Tine, phil.; blagajnik Stigarski Anton, tehn.; tajnik Anžič Srečko, tehn.; knjižničar Rak Maks phil.

Učiteljski vestnik.

Novomeško-črnomaljski podružnica »Slovenske zveze« ima svoje redno zborovanje dne 7. novembra v Novem mestu in sicer ob pol 10 v Rokodelskem domu. Na sporedu je predavanje o Samozvojni in dopolnilni občni zbor. Udeležba za obvezna, gostje vabljeni. — Načelnik.

na 30—40% obresti, samo radi tega, da bi z njim odplačal kupnino?

Ako bo tako, zemlje ne kupimo, izjavljajo oni, ki so jo dosedaj uživali v najemu. — Takšnih svot nam ni mogoče plačati. Saj niti za davke in vsakdanje potrebe nimamo denarja. — A kaj potem?

Kakor pravijo (prodajalci) morajo zemljo na vsak način razprodati. Kdo jo kupi? Reče, ki jo v prvi vrsti in edino potrebuje — kakor sam izjavlja —, ne. Dobilo jo oni, ki razpolagajo z velikimi vsotami. Ali pa je na ta način pereče agrarno vprašanje rešeno? Saj bi vendar morali priti v prvi vrsti v poštev reveži, katerim je zemlja za ohranitev lastne eksistence neobhodno potrebna. Ako pa se rešuje vprašanje na ta način, ostane revež tudi nadalje — revež, s to razliko, da je do sedaj upal, od sedaj naprej pa bo lahko klet usodo, ki je bila nasproti njemu tako mačehovska.

Prepozno še ni. Še se da pomagati. A je že zadnji čas. In v tem zadnjem trenutku se obračamo na vse merodajne kroge — tudi na vlado, ki je prej izdelala tako pomanjkljivo načrt — da obrnejo vso pozornost na stvar, ki je za najmanj 60% našega prekmurskega ljudstva življenjskega pomena. — Tudi kmet-siromak mora živeti!

Tudi nezdrav sistem.

Na zadnji seji ravnateljstva Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je poročal podpravnatelj, kaj so ukrenili za zmanjšanje izdatkov pri tem zavodu. Povod temu je dal ogromni primanjkljaj, ki ga izkazuje letos Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Po njegovem poročilu znaša primanjkljaj do septembra meseca, t. j. za osem mesecev tekočega leta, celih 1.920.000 dinarjev. Če primerjamo letošnji dosednji primanjkljaj z lanskim celoletnim, ki je znašal samo nekaj nad 16.000 dinarjev, tedaj vidimo resnost in nevarnost položaja.

Da bo pregledno, naj navedemo, kako se delijo izdatki poizkusne bilance in sicer: hranarina 36,56 odst., upravni stroški 18 odst., bolnišnice 13 odst., zdravila 13 odst., zdravniki 19,4 odst. Iz tega sledi, da so izdatki za hranarino in drugo čokaj normalni, razen v kolikor od teh odpade na zobne poplave in porodnice, pač pa je preokrajšana postavka za zdravnike. V dokaz temu: lansko leto se je izdalo za zdravnike 1.833.000 dinarjev, letos pa so že dosedaj ti izdatki dosegli vsoto 3.855.000 dinarjev.

Vse to da misliti. Ne smemo pozabiti, da manjkajo še štirje meseci tega leta, in če po dosedanjem rezultatu sodimo, lahko s polno verjetnostjo računamo, da bo znašal letošnji celoletni primanjkljaj dobre tri milijone dinarjev.

Jasno je, da mimo teh dejstev ne moremo in ne smemo mirno iti. Svoječas smo od gotove strani slišali kritiko, da so upravni stroški preveliki. Ni izključeno, da bi se ne dali morda nekoliko zmanjšati; vendar pa to vprašanje pri gorenjem dejstvu ne igra bistvene vloge, posebno še, če upoštevamo, da bi morala neizgledna panoga nositi del teh stroškov, tako, da bi mogoče prišli pri upravnih stroških na 12 odstotno postavko. Radi tega je iskati vzroka drugod.

V oči pade izdelek za zdravnike, ki pre-sega ostale upravne stroške in se je letos dosedaj zvišal za nad 100 odstotkov. To je nezdrav pojav ter precejšen del vzroka omenjenega primanjkljaja. To stanje pri zdravnikih pa je zakrivil Osrednji urad za zavarovanje delavcev s pogodbo, ki je stopila lansko leto meseca julija v veljavo.

Tedaj dobršen del krivde nosi ta pogodba, ostalo pa zakon za zavarovanje delavcev sam. Zakon daje zelo velike podpore posebno v slučajih porodnic, za zdravljenje v bolnicah, zobne naprave, kar nikakor ni v skladu s prispevki. Na drugi strani pa obvezuje k zavarovanju gospodinske posle, kar je sicer popolnoma pravilno, vendar bi moralo biti zanje zavarovanje primerno pri-krojeno. Tako pa gredo dajatve teh v breme pravemu industrijskemu delavstvu. V nižjih mezdah razredih so po večini vajenci, služkinje in delavke ter so prispevki minimalni, poslužujejo pa se zobozdravljenja predvsem ženske; poleg tega pa pridejo še porodnice. Vse to pa je, kar tira naše bolniško zavarovanje v propast, ker so na eni strani ogromne dajatve, na drugi strani pa prispevki niso s temi v skladu.

Radi tega je iskati krivde predvsem v zakonu, na drugi strani pa v odredbah Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. V podkrepitev temu bodi omenje-nje, da bodo letošnje poslovno leto zaključili vsi okrožni uradi s primanjkljajem. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Splitu ima tudi baje že dosedaj okrog 1.400.000 dinarjev izkazanega primanjkljaja.

Tako gremo korak za korakom bliže po-polnemu ruinu našega bolniškega zavarova-nja, če se pravočasno ne bo odpravilo. Zato je dolžnost vseh poklicanih in prizadetih, da posvetijo temu vprašanju vso pozornost. Ne sme biti vseeno delavcu in nameščenou in tudi ne podjetniku in ne javnosti ter mero-dajnim faktorjem, ali bolniško zavarovanje uspeva ali propada, ker lahko vsega njegov propad globoko rano ne samo zavarovancem, temveč celi naši javnosti in našemu gospo-darstvu. Vsled tega je potrebna pravočasna remediura, da pride zavarovanje v ravno-vesje in do življenjske možnosti.

Pobijanje malarije.

Dalmatinski listi so sprožili razpravo o pobijanju malarije v naši državi. Tem povod-om prihajajo na dan, da je vsa naša to-stvarna državna akcija, ki stane težke mili-jone, popolnoma zgrešena. Država gradi nam-reč po malaričnih krajih drage institut za pobijanje malarije, ki obstoja v glavnem v tem, da dobivajo malarični bolniki brezplačno kinin. S tem pa proti zlu samemu ni prav nič pridobljenega.

Malarija se da uspešno pobijati samo na en način: z izsuševanjem močvar, ki so gnezda komarjev, povzročevalcev malarije. Ako bi država le del milijonov, ki jih troši za mala-rične institut (samo zavod v Skoplju je stal 75 milijonov dinarjev!) porabila za izsuševa-nje malaričnih krajev, bi v par letih malarija popolnoma izginila. Tako pa se vsa akcija osredotočuje okoli paradnih zgradb in usta-nov, od katerih prizadeto prebivalstvo nima skoraj nobene koristi. To ugotavlja med dru-gimi dr. Jovan St. Kujačić v svoji knjigi »Ma-larična mesta u Crnojgори«, ki je letos izšla v Beogradu.

Mi bi temu le dodali, da je sploh vse to delo države na zdravstvenem polju na isti napačni poti, da se za drag denar snujejo vse mogoče paradne ustanove, ki pa ljudstvu, kateremu so namenjene, ne prinašajo veliko praktičnih koristi. Zgled za to nam je zava-

rovanje delavstva, ki zaposluje ogromen upra-ven aparat, od katerega pa zavarovanci izda-leka nimajo tistega, kar so jim nudile prej-šnje skromne bolniške blaginje. Tudi tu ču-timo vso nesrečo centralizma.

Sovjetska komedija.

Nedavno je »Slovenec« poročal, oziroma navajal poročilo nekega češkega publicista, ki je s svojega potovanja po Rusiji znal po-vedati toliko mikavnega, da bi smatral Ru-sijo vsakdo, ki je njegovo opisovanje čital, za pravi paradiz. Kaj je na stvari? Polna hvale je prišla iz Rusije tudi neka bavarska študijska komisija socialistov, komunistov in raznih nadstrankarjev. Pripovedovali so, ka-ko delavstvo na Ruskem udobno stanuje; ka-ko so zadovoljni, da imajo vsega, kar potre-bujejo. Še celo kaznjenci imajo lepe celice ter si krajšajo čas z igrami in športom, opol-dne pa se krepčajo s pečenko! Zdaj se je pa pokazalo — tako pišejo bavarski časopisi — da je omenjena komisija bila dobera »poteg-njena«. Ruski socialisti sami so zadevo raz-krinkali. Vse ogledovanje je bila pravcata komedija. Komisija je bila neprestano pod ruskim spremstvom in nadzorom. Udele-ženci niso mogli z nikomer poljubno v zvezo stopiti, z nobenim delavcem se poljubno raz-govarjati — o ondotnih razmerah. Na tisoče delavstva so komandirali na kolodvore, da so ob prihodu Nemcev navdušeno vpili: »Ži-vio komunizem! Živela tretja internacionala!« Kdor ni maral sodelovati, je bil ob kruh. V javnih zavodih ki so jih smeli odposlanc obiskali, so poprej vse uredili in posnažili. V jetnišnicah so kaznjence odpeljali v dru-ge prostore, na njih mesto pa spravili »pro-stovoljne« jetnike, ki so si smeli postreči tu-di s pečenko... (Liebfrauenbote.)

Obiskovalci pokopališča ne pozabite, ustaviti se

v »Šentpeterskem bazarju«

Ljubljana, Sv. Martina cesta 8 — kjer si lahko ogledate bogato zalogo manufakturnega blaga po zelo nizkih cenah. — Perilo po meri!

Raznoterosti.

TO BI BIL NEKAJ ZA NAS PROSVETNI ODDELEK I

Italijanski naučni minister Fidele je izdal okrožnico, v kateri poudarja važnost šole v boju proti kletvini in sramotanju Boga. Šolske oblasti morajo delati skupno z glavnim od-borom v boju proti kletvini v Veroni, ki ima v Italiji okoli 2000 podoborov. Od 24.—26. oktobra je bil v Rimu prvi kongres, ki se je pečal s tem velevažnim vprašanjem.

UNIVERZE.

Po prevratu je izdala Jugoslavija 225 mi-lionov dinarjev za univerze, 110 za belgraj-ske, 91 za zagrebške, 24 za ljubljansko. Bel-grad je dobil 0,257 odstotkov vseh državnih izdatkov, Zagreb 0,213, Ljubljana pa 0,069 od-stotkov.

ZNANSTVENA EKSPEDICIJA V ATLANTIKU.

Nemška za dve leti določena ekspedicija po Atlantiku je prvič znanstveno opazovala podmorske toke. Dognala je, da teče iz Se-vernega Atlantika v veliki globini do 3600 km južno od ekvatorja tok in da pride v tej od-dalji od ekvatorja spet na površino. Od juga prihaja enak tok proti severu. V tej vodi se nahaja hrana za kite. Ekspedicija bo študirala gibanje rib v Atlantiku. Morje med Afriko in Ameriko so doslej štirinajstkrat preiskali; se-daj gredo v južnotečajne pokrajine in nato proti vzhodu. Ladija se imenuje »Meteor«.

RUSKI PREMUG PRODIRA.

Namesto angleškega premoga se uveljavlja na Francoskem zmiraj bolj nemški in ruski premog. Letos se je dogodilo prvič, da je .la množina nemškega premoga v glavnem fran-coskem premogovnem pristanišču Rouena večja kot množina angleškega premoga. Naj-novejše presenečenje za angleške premogarje je bil po tovor 3000 ton premoga iz okraja Donec v Rusiji; za tem je prišla druga po-šiljatev, 400 ton, tretja pošiljatev je pa na poti. Francozi ki premogovni trgovci izjavljajo, da je ruski koncentrični premog iste kakovosti kakor angleški, da je pa kljub daljši vožnji bistveno cenejši.

ZANIMIVO ODKRITJE NA LABRADORJU.

Amerikanska arktična ekspedicija pod vodstvom Donald Mac Millana je našla na polotoku Labradorju razvaline, po katerih sklepa Mac Millan, da je bila tam nekaj več-ja naselbina normanskih Vikingov, ki so ba-je odkrili Severno Ameriko že davno pred Kolumbom. Prihodnje leto se namerava Mac Millan vrniti v te kraje, da bo razvaline na-prej raziskoval.

CESARICA ELIZABETA IN BUBI-LASJE.

V dnevniku Konstantina Kristomana, učitelja grščine cesarice Elizabete, beremo: Da-nes smo srečali žensko kratko ostrizanih las, rdečega obraza in odločne hoje. Srpo je gle-dala cesarico, pozdravila je ni. Elizabeta je rekla: Dama je duhovita, ker ima kratke la-se; bojim se pa, da si jih je dala samo zato postriči, da bi jo imeli za pametno. Če bi si dala jaz ostrizi lase iz prepričanja, zato, ker

Interesente

vabimo brezobvezno na ogled naše krasno zimske zaloge OBLEK in SUKENJ.

JOS. ROJINA — LJUBLJANA.

kamen napraviti. Tako n. pr. pobarva bakrov oksid kamen češnjevo rdeče, da izgleda kakor pravi rubin. Ko to zmes še primerno razčisti-jo in ohladi, jo dajo brusiti kot prave demante, rubine itd. Ti kameni se od pravih jako težko ločijo, ker so mnogo trši od navadnega stekla in imajo čistejši blesk.

NEMAREN PISMOŃOŠA

je umrl pred dvema letoma v nekem london-skem predmestju. Te dni so prezidavali hi-šo, v kateri je stanoval, in so našli ogromno množino pisem, ki jih pismoŃoša najbrž vsled lenobe ni oddal. Poštna uprava jih je sicer ta-koj razposlala, a kaj, ko je večina te pošte šo iz svetovne vojne! PismoŃoša je s svojo ne-marnostjo napravil gotovo precejšnje zrago. Dognano je že, da je dva ženina pripravil ob nevesti; dekleti nista dobili pisem od svojih izvoljencev, ker so ostala pri pismoŃoši, pa sta se sčasoma naveličali čakati in sta se po-ročili z drugima. Pa je bilo najbrž še več ta-kih slučajev. Pravijo, da bi jo pismoŃoši se-daj gotovo posvetili, če bi bil še živ. Zlobni jeziki so pa takoj izvoljali, da je eden izmed »nesrečnih« ženinov rajnemu pismoŃoši še prav zelo hvaležen...

ZELO KORISTNA RIBA.

V boju proti malariji so začeli tudi v Ita-liji uporabljati malo ribico »Gambusia hol-broockii«, prineseno iz Amerike. Ribica po-zre vsak dan povprečno 1500 ličink muhe malarija, se zelo hitro množi, prenese vsako temperaturo in se prav dobro počuti v sto-ječih vodah, gnezdihi one muhe.

POSNEMANJA VREDNO.

Hessenska vlada v Kasselu je izdajala doslej seznam pijancev. Sedaj pa je začela izdajati tudi seznam pretepačev in ga razpo-silja gostilničarjem. Na podlagi tega seznama gostilničar dotičnike lahko kar odstrani.

ZA ZOBE.

Dvorni zobozdravnik angleškega kralja Harry Baldwin je v londonskem društvu za ljudsko zdravje predaval in je izvajal, da je najboljši način za ohranitev zob ta, da upo-rabljamo kot ustno vodo čašo vode, v kateri je raztopljena čajeva žličica soli.

ŽIVIO PARAGRAF.

Nekaj nenavadnega se je prigodilo ne-davno nekemu češkemu čevljarju. Izpreha-jajoč se po železniški progi je zapazil, da so tračnice na nekem ovinku odvite. Mož je te-ke, kar so ga noge nesle, do bližnje čuvajni-ce to javiti in je na ta način rešil bogvekoliko človeških življenj in pa materijala, toliko več ker je bilo ravno na tistem kraju skalovje, ob katerem bi se bil vlak brez dvoma ves razbil. In zdaj bo vsak pričakoval, da so vrle-ga čevljarja primerno nagradili. Ne, doživel je nekaj povsem nepričakovanega: on ki je storil hvalevredno delo, rešil morda veliko ljudi, je bil... kaznovan z globo 20 čeških kron zato, ker je hodil po železniški progi.

ČUDNA OBSODBA.

Belgijsko vojno sodišče je obsodilo svoje-časnega poveljnika v Antwerpenu nemškega generala v. Bescherja na 15 let ječe in con-tumaciam, ker je bil dal podreti nekoliko kažipotov na cestnih križiščih. Med tem pa jo ta general že davno mrtev. — Isto sodišče pa je obsodilo na smrt tudi nemškega generala Bornfeldta zaradi umora, požiga in tatvine. Ta general je zdaj profesor na univerzi v Halle.

EVINA JABLANA.

Na Ceylonu raste med raznimi drugimi posebnostmi tudi drevo, ki mu pravijo »Evina jablana«. Njegovo cvetje zelo lepo diši, sad pa je na zunaj podoben jabolku. Zunaj je po-marantčaste barve, znotraj temnordeče. Vsak sad pa ima nekako znamenje, kakor da bi bil kdo že odgriznil en kos. Jabolko je stru-peno.

HITRA KUPČIJA.

Knjigotržec Edvard Goldstone iz Londona je na svojih aeroplanskih potovanjih izvedel, da se nahaja neke prava kopija Gutenbergova aeroplan, nazaj v London, nazaj na Dunaj, in je tam biblijo res izsledil. Lastnik je zahteval svoto, ki je Goldstone ni imel pri sebi. Brž v aeroplan, nazaj v London, naza jna Dunaj, in kupčija je bila sklenjena. Gutenberg je dal tiskati prvo biblijo leta 1455., drugo leta 1456.

BARVA MORSKIH RIB.

Ker je morje jako globoko, ne prihajajo solnčni žarki do dna, temveč segajo kvečjemu do 150 m globoko. V globočini morja vlada to-rej popolna tema. Temu primerna je seveda tudi barva rib. Od solnčnih žarkov namreč ne segajo vsi enako globoko, temveč se modri žarki najprej odbijajo — zato je morje modre barve—, zeleni sežejo malo dalj, rumeni še dalj, a najgloblje prodirajo rdeči žarki. Zato so tudi ribe, ki so blizu površja, modre in vijol-čne barve, globlje nahajamo zelene ribe, p. tem rumene, v globočini 150 m se nahajajo že rde-če, in od tam proti dnu pa žive samo brez-barvne in prozorne ribe.

Kdor želi imeti

tes dobro SUKNJO ali RAGLAN iz krasnega in prvovrstnega blaga najmodernejših krojev — jih dobi samo pri tvrdki

Fran Lukić — Pred škofijo 19.

Zanesljivim se plačilo olajša.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Znižane cene pri „Tribuna“ F. B. L.

Dvokolesa:

najceneje in največja zaloga pri „Tribuna“ F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pneumatika

za dvokolesa, motorje, otroške vozičke iz najboljših nemških, francoskih in angleških tovarn, na veliko in malo pri F. Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Holenderji

za otroke in deklice od 4 do 8 let — se dobijo po pravilni ceni pri „Tribuna“ v Ljubljani, Karlovska c. 4

Triciklji in mala dvokolesa

za otroke in deklice na krogelnih ležajih, z verigo, izdelana kot normalna dvokolesa v manjši obliki pri Francetu Batjelu v Ljubljani, Zvonarska ulica št. 1

Mehanična delavnica.

Posebni oddelk za popravilo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Stara dvokolesa se popopolnoma prenovijo in shranijo čez zimo.

„Tribuna“ F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Šivalni stroji

za domačo rabo, šivilje, krojače in čevljarje — po znižani ceni pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4

Otroški vozički

Mamice, ne zamudite prilike si ogledati velike izbire vsakovrstnih modelov po čudovito nizkih cenah v tovarni „Tribuna“, Karlovska cesta št. 4.

Motorji:

„Fraser“ in druge angleške znamke v zalogi; velika izbira po konkurenčnih cenah. — Franc Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Ceniki

dvokoles, motorjev, otroških in igračnih vozičkov, šivalnih strojev in delov franko. Prodaja na obroke. „Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Igračni vozički in stolice

za otroke, zložitljive kot stolček in mizica za učenje v hoji. — Igračni vozički več vrst v poljubni velikosti — se dobijo po znižani ceni v tovarni „Tribuna“, F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Bukovo oglje

najceneje in najboljšo — na vagon in na posamezne vreče H. SKALA, Ljubljana — Mirje št. 4. 4620

ČREVA

vsakovrstna, po najugodnejši ceni, kakor vsako leto, vedno na zalogi. — Kupim tudi surovi in stopljeni loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni

Jos. Bergman

Ljubljana, Poljanska c. 85.

čajno maslo

najfinejše, nudi v poljubnih množinah MLEKARSKA ZADRUGA, Radomlje.

Skladišče

v sredini mesta, svetlo, prostora za 30 vagonov, tudi soba za pisarno, se takoj odda. — Ponudbe pod „Ugodna lega“ na Aloma Company, Ljubljana. 7291

2000 DINARJEV

in odstotke pri prodaji plačam mesečno perfekt. FRIZERKI in MANIKERKI. — A. Kummerkramer, Sombor.

VINOGRAD z zidanico in stanovanjskim prostorom, 1½ orala površine, dobro negovan, nekdanji lasti prošta Elberta, se prodaja. — Pojasnila se dobi v Sušnikovi zidnici, Trška gora pri N. m.

Radio - aparate

slovitega sistema „SIT“ (čuje se celo Amerika) prodaja LJUBLJANSKA KOMERCIALNA DRUŽBA — Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

MODNI KLOBUKI

kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah v veliki izbiri in po nizkih cenah pri MINKI HORVAT Ljubljana, Stari trg št. 21. Popravila se sprejemajo. Žalni klobuki v zalogi!

Hrušev les

prvovrsten, parjen, okoli 50 m³, bi kupila domača tvrdka. — Ponudbe upravi „Slovenca“ pod števil. 7210.

ZA ČEVLEJE so najcenejši gornji deli

pri PAVŠIČU, Sv. Florijana ulica 24 (na dvorišču), Hrenova ulica 4 — kakor tudi najsolidnejša OBUVALA po meri. 7349

Hrastova spalnica

se prodaja, nova, elegantno delo, za katerega se jamči, masivno polirano. — Naslov v upravi lista pod št. 7348.

GOSTILNA in kavarna

z vsem inventarjem in stanovanjem, na lepem prometu, trgu sredi Ljubljane na prodaj. Potreben kapital 150.000 Din. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 7306.

Denar pada!

Zato kupi brž turške srečke — najboljše vrednostne papirje (franki) in hkrati srečke z milijonskimi dobitki. Vsaka zadena, izguba nemogoča. — Pojasnila brezplačno. — Pisma na upravo „Slovenca“ s pristavkom: „Turške srečke“. 7039

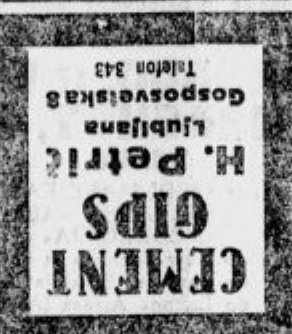
PREMOG - ČEBIN

Wolfova ulica 1/III. — Telefon 56

Nova koža lica

dobi se garant. medicinsko biološkim sredstvom lupljenja kože sigurno in popolnoma neškodljivo za 10—14 dni, in se izgubijo vse pike, mehurčki, rumene mrlje, nesnažnost, rdečica lica, nosa, bledost. Nova koža postane zelo lepa, zametasto mehka in elastična, in izgled lica za veliko let pomlajšan. Din 135.— Orthodor aparat, s katerim se vsaki bodisi kakor grdi nos garantirano v kratkem času spravi v željeno obliko Din 135.— Rector za formiranje ušes Din 60.— Schröder - Schenke d. d., Zürich, Berlin, zastopnik Milan Hojka, Zagreb, Kukovičeva ulica 8 a. — Zahtevajte cenikel 7311

J. Stepušin Sisek

prilagojena boljša tamburica, struna, partitura šole in vse potrebščine za vasa glasbila. Odlikovan na prireditvi razstavi. Ceniki franko.

SODI

za vino, žganje, olje, med, mast in petrolej, kakor tudi za transport in hrambo ima vedno v zalogi vsako množ.

FRAN REPIČ

sodar. podjetje v Ljubljani. Istotam se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Solidno delo, točna postrežba.

ARHITEKT

in MESTNI STAVBENIK

Viljem Treo

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. — Telef. inter. 103. Ustanovljeno leta 1930.

Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah

Černo, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

DRAŽBA POHIŠTVA

prostovoljna, v sredo, dne 4. novembra t. l. v Groharjevi ulici št. 21/I (na Mirju). Jedilnica, spalnica, otroška soba itd. Ogled 31. okt. in 2. nov. od 10. do 12. in od 3. do 4. ure proti prejšnji prijavitvi v pisarni dr. F. LUCKMANNA, odvetnika v Ljubljani, Gradišče 4. 7287

Radio

aparate in sestavne dele ima v zalogi

Frane Bar, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 5

Posestniki žag in mlinov — pozor!

Napredaj po zelo nizki ceni skoro nov elektro-DINAMO za napeljava luči in sicer okrog 100 žarnic. Prikladno posebno za one, ki imajo vodno moč in želijo elektr. razsvetljavo v lastna stanovanja. Podrobnejše podatke daje Ivan Zupančič, posest., Gabersko, pošta Trbovlje II.

Najpopolnejši so novi

„PFAFF“ - brzošivalni stroji

Za vsakovrstno obrt in industrijo najbolj priporočljivi Večletno jamstvo. — Brezplačen pouk v vezenju. Znižane cene! Plačljivo na obroke.

Ign. Vok

Ljubljana

Novomesto

Rabljena DVOKOLESA motorji, avtomobili, šivalni in pisalni stroji, se kupijo proti izkazu lastnine. Franc Batjel, Ljubljana, Zvonarska ulica št. 1. 6906

Dr. Bleiweis - Trsteniški

specialist za notr. bolezni in bolezni v nosu in vratu

ORDINIRA ZOPET REDNO

Kongresni trg 15 — od 3—5 popoldne.

Znižane cene!

Za jesensko prodajo

kolesa in šivalni stroji

ceneznatno znižane pri

J. GOREC

Palača Ljubljanske kreditne banke

Znižane cene!

Znatno znižane cene

zaradi vpeljave nove znamke v

trgovini čevljev

Franc Szantner

Ljubljana, Selenburgova ul.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomenjenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron

Kdor si želi nabaviti po nizki ceni solidno pohištvo,

naj se obrne na:

»LIPA«, zadruga mizarjev, št. Vid n. Ljubljano

Imamo stalno v zalogi vse vrste pohištvo, kakor: SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE itd., od najfinejšega do najnavadnejšega izdelka, vse v modernem stilu. — Vsi izdelki so garantirano solidni. — Cene brezkonkurenčne. — Izdelujemo tudi po naročilu v najkrajšem času. — Ogleda in kupi se lahko tudi ob nedeljah. — Ceniki na razpolago. POHIŠTVO TUDI NA OBROKE!

K. mag. št. 20.841/25.

7353

RAZPIS.

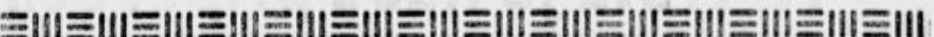
MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI odda pri štirih novih mestnih hišah za Bežigradom

napravo lesene ograje na beton. podstavku.

Podatke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami do 3. novembra 1925 do 1 opoldne.

Mestni magistrat Ljubljanski.

dne 28. oktobra 1925.

Gospodinje, šivilje, obrtniki!

Dosedaj neprekosljivi

šivalni stroji „Köhler“ z 10 letnim jamstvom

se dobe v najmodernejših opremljenih za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri trdki

IV. Auerhammer

Ljubljana, Kolodvorska ulica 3

Zaloga za Gorenjsko:

Lovro Rebolj v Kranju

Prodaja se tudi na obroke.

Zahvala.

Nujna gospodarska opravila na domu v Vipavi so me zadržala, da se morem šele danes posloviti od svojih dragih v Ljubljani, predvsem pa od svojega nepozabnega, iskreno ljubljenga, pri Sv. Križu v Bogu počivajočega soproga, ki se je še tri dni pred prezgodnjo smrtjo veselil najine bližnje zlate poroke. Ob tej bridki ločitvi so mi bila v veliko tolažbo tako številna ustna in pisarna izražena sožalja, posebno pa še tako častna in mnogobrojna udeležba pri pogrebu dragega pokojnika. Vsem moja topla, srčna zahvala.

Ljubljana, dne 1. novembra 1925.

Marija Uršič.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
50,000.000 Din
Rezervni zaklad: ca.:
10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon štev.: 261, 413,
502, 503 in 504

Damski klobuki

Po najnižjih cenah
Lep baržunast klobuček
že od Din 150.— naprej

Erna Djukanović & Modni salon

Sv. Petra cesta štev. 27 (Poleg hotela Tratnik)
Potrebščine za modistkinje z znatnim popustom

Popravila

Prekrojevanje spatri
oblike. — Nujna po-
pravila v šestih urah

Edino najboljši

šivalni stroji so "le

JOSIP PETELINC-A

znamke Gritzner, Adler, Phönix
za rodbino, obrt in industrijo.
Posamezni deli za stroje in
Lamerz igle.

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Pouk brezplačno.

M. Težak Zagreb, Gundulićeva ulica broj 13

priporoča cenj. usnjarem vse v njih stroko
spadajoče potrebščine; ribje olje, degreas
C. I., strojilna olja „Hessna“, vse vrste eks-
traktov in kemikalij ter usnjarskega orodja,
dalje šelaka in tragantov.

Pletilne stroje

lastnega in najnovejšega patenta, nemškega izdelka, po-
ljubne vrste, najfinejša kakovosti, kakor tudi navijalne in
krtične aparate z vsemi potrebščinami, popolni pouk v
pletanju, na željo s stanovanjem, popravila in popolna
prenovitev starih strojev nudi in vabi na ogled strojev
v lastni zalogi kot najboljšo reklamo in sigurno pridobitev
vsakega reflektanta.

FRAN KOS, LJUBLJANA — Židovska ulica 5.
Glavni zastopnik največjih tovarn za Jugoslavijo.

Agitirajte za naše časopise!

FRANCOSKA LINIJA

Najhitrejša, najudobnejša in najnovejša ladja odhaja vsak dan iz

M. rzilja, Bordex-a in Havre za
AME-RIKO, KANADO, ME-LSIKO, KUBO
BRAZILIJU, URUGUAY, ARGENTINIJU
110. 110.

Tretji razred sestoji iz: »ZBOLJSANE KABINE« z 2 ali 4 posteljami
»NAVADNE KABINE« z 2 ali 4 posteljami
»MEDKROJA« z 8, 10, 20 posteljami

Vožnja iz luke vkrcavanja do New Jorka 5 in pol dneva
do Santos (Brazilija) 13 dni
do Buenos Airesa (Argentina) 17 dni

Vse potnike prevažamo z brzovlakom do luke vkrcavanja
Posebna pozornost se posvečuje poljedelcem, ki žele potovati
brezplačno v Sao Paulo, Brazilija

„FRANCOSKA LINIJA“ nima posredovalcev ne nadprijavitev
Vse informacije brezplačno dajo agencije

Ljubljana - IVAN KRAKER, Kolodvorska 41
BEOGRAD - Karađorđeva 91
VEL BEČKEREK, Aleksandrova 1
ZAGREB - Mihanovićeve 4
BITOLJ - Kralja Petra 33

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast

znamke J. P. Lastni izdelek trvdke

Janko Popovič v Ljubljani

Najnižje dnevne cene! Solidna posrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov.

Strojne inženjerja

z izkušnjami v elektrotehniki, iščemo za nad-
zorovanje vseh nadnevnihih strojnih naprav ter
central in delavnic. Družinsko stanovanje na
razpolago. Ponudbe na Svinčeni rudnik, Mežica

VELIKA

prodaja damskih plaščev!

Trpežni športni Din 400.—, modni
ševski 540.—, Velour in 600.—,
Velour lala 720.—, glatki suk-
neni 800.—, fini modno-sukneni
900.—

MODELI

Velour s »Biberette« kolo 1020.—,
modno sukno s »Electric« 1330.—,
Eskimo Velour s Panterkanio
1650.—, najnovejši modeli s
Chinchilla Opusom 3000.— 3800.—
v veletrgovini **Šte. meckl.**
Celje, štev. 18. Cenik razstoj.
Vsaki kupec dobi darovnico.

Bencinski motor

6 HP, originalni LANGEN & WOLF, malo rabljen, z
regulatorjem in 240 kg težkim zamašnjakom — dalje

Dynamo motor

6 HP, za istosmerni tok, se vsled vpeljave moč. energije
ZELO UGODNO PRODA.

Zelo pripravno za razsvetljavo kakšnega hotela ali po-
dobno. — Ogleda se pri »ADRIA«, tovarna sladne
kave, GLINCE pri Ljubljani. 7290

Naša nova vrsta
štev. 3967 Din 269.

Možu dela!

Pri izberi čevljev bodite bolj pazljivi, kot pri
izberi klobukov. — Neugodni čevlji omejuje Vašo spo-
sobnost, onemogočijo Vaš uspeh, skrajšajo ugodnost
in škodijo zdravju.

Prinašamo novo vrsto, ki odgovarja vsem zah-
tevam. To je uspeh našega dela, našega izkustva in
naših strokovnih študij po vsem svetu.

Vsakdo mora poskusiti našo novo vrsto. Oni, ki more kupiti samo 1 par čevljev,
mora nositi samo to vrsto. Tisti pa, ki ima denarja za več parov čevljev, si mora
nabaviti čim preje to vrsto, ker je za izlete in potovanja nenadomestljiva.

Ta vrsta je naše priporočilo, ker Vas hočemo najbolje postreči.

Rato

V veliki izbiri

zimskega triko-perila, različne moške štofe iz čeških in angleških tovarn, vse vrste barhanta, prešite in flanelaste odeje, moške srajce od 35 Din dalje in moške zgornje hlače od 50 Din naprej, ter vse druge potrebščine kupite najbolje in najceneje edino le pri

IVANU KROŠELJ

v lastni prenovljeni hiši na Kette - Murnovi (prej Martinovi) cesti šte. 15.

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gospodarska cesta 2.

Najboljši bivalni stroji in pletilni stroji. — Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Linceu. — Ustanovljena l. 1867. — Vseeno ponuja bresplacno. — Posamezni deli. — 10 letna garancija. — Pisalni stroji ADLER in URANIA. — Kolesa in prvotni tovarni DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENRAD in KAYSER.

Naznanilo. Cenj. občinstvu vladno naznanjam, da sem začel na Aleksandrovi cesti št. 31 (poprej g. Feliks Pučko) TRGOVINO z DELIKATESAMI, katero bom vodil in izvrševal pod spodnjim naslovom. — Založil sem se z najboljšim v to stroko spadajočim blagom ter bo moja največja skrb, zadovoljiti cenj. občinstvo s prvovrstnim blagom po zmernih cenah. Posebno se priporočam gostilnam, restavracijam in hotelom z veliko izbiro raznih sirov, salam itd. po engros cenah. — Priporočam se naklonjenosti cenj. občinstva in prosim za obilen obisk. **IVAN KRHLANKO**, trgovina delikates, Maribor — Aleksandrova cesta 31. 7334

Sukno in velour za plašče

Doubl za površne sukne

Kamgarn in modni ševijot

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporočam obse znana trdka

R. Miklauc „Pri Škofu“ Ljubljana

Zunanjim naročnikom se dopolnjejo vzorci na zahtevo poštne prost.

Posestvo z mlinom in žago se prostovoljno prodaja. Posestvo se nahaja v prometnem kraju na Gorenjskem s približno 40 oralov gozda, s precejšnjo množino za izsekanje, 24 mernikov posejanja in 20 oralov travnikov; zraven obširno gospodar. poslopje, vse v dobrem stanju. Hiša prtil. z opeko krita, hlev za 10 glav živine, mlin na 4 teč., žaga samica, vodna moč se da izkoristiti za petkrat poveč. obrat. Popraviti bi bilo treba samo jez. Cena se izve pri lastn. Franc Gogala, Boh. Bela 57, Gor. — Ozira se le na kupce, ki se priglasijo do 15. nov.

Krasinska prodaja

Ker opustimo različne predmete, razprodajamo sledeče:

Izredno nizke cene! **Kovčice** Izredno nizke cene!

Razen tega za jesensko sezono:

Čevlje za štrpaci, prvovrstne, črne in rjave, z dvojnimi podplati.

Otroške čevlje za vsako vreme, črne in rjave, vse velikosti.

Moške lak, nizke, prvovrstne, od 299 Din.

Copate v vseh oblikah. Izredno nizke cene!

Snežne čevlje, domače, prvovrstne, angleške, 159 Din.

„PETOVIA“

Palata Ljubljanske kreditne banke

Objava.

U smislu navedenja Uprave državnih monopolov Pr. br. 45.964 od 20. oktobra o. g. odražuje se na 13. novembra o. g. u 11 časov prije podne druga javna ofertalna licitacija za izdavanje pod zakup prava velikoprodaje duvanjskih preradjevina i cigarpapira za period 1926-1927 god. za slijedeće prodajne reone i to u Ljubljanskoj oblasti

- za prodajni reon: 1. Velike Lašče, 2. Kamnik, 3. Logatec, 4. Lukavica, 5. Radovljica, 6. Ribnica, 7. Škofja Loka.

U Mariborskoj oblasti

- za prodajni reon: 8. Konjice, 9. Marenberg, 10. Rogatec, 11. Slov. Bistrica, 12. Šmarje pri Jelšah.

Oferte se predaju u kancelariji načelnika Odeljenja Prodaje najdalje do 13. novembra 1925 u 11 časova, a otvaranje vršice se istog dana u sjednici Uprave državnih monopolov u Beogradu.

Kaucija za ovu licitaciju polagaće se na Blagajni Uprave Državnih Monopola u Beogradu do 12. nov. t. g. do 5 časova po podne.

Kaucija je 1% od godišnje potrošnje dotičnog predajnog reona.

Uslovi za ovu licitaciju ostaju isti oni po kojima je vršena licitacija na dan 27. avgusta t. g., a koji su objavljeni u 165 broju »Služb. Novina« od 23. jula 1925 godine.

Uslovi se mogu dobiti kod Tvornice Duvana u Ljubljani.

Svaki nadmetač dužan je da uz svoju ponudu podnese i to:

a) uverenje o plaćenju porezi za poslednje tromesečje;

b) uverenje opšt. vlasti da nije kažnjavao za krijumčarske krivice ili djela koja bezčaste i

c) uverenje nadležne Trgovačke Komore ili Udruženja da je ispravan i materijalno sposoban za obavljanje poslova velikoprodaje u reonu za koji ponudu podnosi.

Oni interesenti, koji bi želili oferte i kaucije da šalju poštom, moraju to učiniti svakako prvo 13. novembra t. g. jer se oferte i kaucije, koje budu docnije primljene, neće uzimati u postupak.

Iz kancelarije Oblasnog Monopolskog Inspektorata Zagreb,

26. oktobra 1925, br. 20.094.

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novomesto, Pinj, Rakov, Konjice, Slovenjgradec

Dunajska cesta šte. 4 (u lastni stamb.)

Kapital in rezerve Din 19.000.000—

Izvršnje vse bančne posle najtočnije in najbržine

Ekspozitura: Prevalje

Brzojanka: Trgovaška

Telefoni: 139, 146, 458

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

»Bližino oceana je začela naznanjati cela vrsta močvirij. V takem močvirju jim je poginila kamela, ostale pa niso hotele za nobeno ceno naprej. King in Gray sta morala ostati pri njih. Burke in Wills sta nadaljevala pot proti severu. Po strašnih težavah, na katere v zapiskih samo namiguje, sta prispela do točke, kjer je plima preplavljala močvirje, a morja vseeno še nista videla. To je bilo 11. februarja 1861. leta.

— Tako torej podjetna moža nista mogla naprej? je vprašala gospa Helena.

— Nista, gospa, je odgovoril Pagan. Močvirna tla so se jima udirala pod nogami. Misliti sta tudi morala na to, da se vrneta k tovarišem v Willsove grad. Žalosten povratek, lahko mi verjamete! Slaba in izmučena sta se komaj privlekla do kraja, kjer sta jih čakala Gray in King. Nato se je vračala četvorica po poti, po kateri so bili hodili, proti Cooperjevi reki. »Ne morem vam popisati trpljenja, nevarnosti tega popotovanja, ker ne vemo nič podrobnosti. Tistih listov niso našli v zapiskih. A verjemite mi, da je moralo biti strašno.

»Tako so torej prišli aprila meseca v Cooperjevo dolino, a bili so samo še trije. Gray je podlegel prevelikim naporom. Tudi štirje velblodi so poginili. Vendar pa je tolažil Burkeja upanje, da so rešeni sami in tovariši, če pridejo do Willsovega gradiča, kjer jih čaka Brahe z zalogo živil. Up jim je podvojil moči. Tako so se vlekli naprej še dneve in dneve. Dne 21. aprila zagledajo v daljavi ograjo, ki so jo bili sami postavili okrog gradu. Opoldne so v Willsovem gradu! ... Prav tisto jutro je odpotoval Brahe, potem ko jih je bil zamen čakal celih pet mesecev.

— Odpotoval! je vzkliknil Robert.

— Da, odpotoval. Zla usoda je hotela, da je od-

potoval baš tisti dan. Pisemce, ki je pustil Brahe, ni bilo staro niti sedem ur! Burke ni mogel niti misliti, da ga dohiti. Zapuščeni nesrečniki so se za prvo silo pokrepčali z živežem, ki so ga bili tovariši pustili v koči. A kje so bila prevozna sredstva, saj jih je ločilo še stopenjdeset milj od reke Darling!

»Toda se je odločil Burke, proti volji tovariša Willsa, da skuša priti do avstralskih bivaljš, ki leže na pobočju gore Brezupa, šestdeset milj od Willsovega gradu. Odidejo. Od obeh velblodov, ki sta še preostala, je prvi utonil v blatnem pritoku Cooperjeve reke. Drugi ni mogel narediti niti koraka več, zato ga je bilo treba pobiti in pojediti. Hrana jim kmalu poide. Ubožci se morajo hraniti z »narod«, vodno rastlino, ki ima užitna semena. Ker ni drugod vode in nimajo posode, da bi jo prenašali, se ne morejo oddaljiti od reke. Požar jim uniči kočico in vse, česar je treba za taborjenje. Izgubljeni so! Ne preostane jim drugega kakor da se pripravijo na smrt!

»Burke je poklical Kinga: »Le par ur mi je še živeti, je dejal, glej, tu je ura in tu so zapiski. Ko bom mrtev, želim, da mi daš v roke ta-le samokres in da me pustiš tako, kakor bom ležal, ne da bi me pokopal.« To so bile zadnje besede velikega raziskovalca. Izdihnil je naslednje jutro ob osmih.

»King je tekel prestrašen, zmeden, da najde kje kakoga domačina. Ko se je vrnil, je bil tudi Wills že mrtev. Kinga pa so sprejeli domačini Avstraleci, pri katerih je živel njih bomo življenje, dokler ga ni meseca septembra našla ekspedicijska M. Hovita, ki so jo poslali hkrati s Pinleyevom in Landsboroughovo, da poišče Burkeja. Tako je torej od štirih raziskovalcev, ki so prehodili Avstralijo, samo eden ostal živ.

Paganova povest je napravila vse poslušalce zelo žalostne, ker so nehoti pomislili na kapitana Granta, ki je morebiti blodil kakor Burke in tovariši po tem žalostnem delu sveta. Ali so ponesrečeni mornarji ušli grozotam in trpljenju, ki so pokopale drzne raziskovalce? Ta misel se jim je nehoti usiljevala, tako da so stopile Mariji Grantovi solze v oči.

»Oče, ubogi moj oče! je mrmrala.

— Miss Mary, miss Mary! jo je hitel tolažiti John Mangles, take grozote so samo v notranjščini avstralske celine. Kapitan Grant je v rokah avstralskih divjakov kakor King, kakor King bo rešen tudi on. Vaš oče ni bil nikoli v tako strašnem položaju!

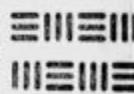
— Nikoli, je ponovil Pagan, in še enkrat vam rečem, draga gospodična, da so Avstraleci gostoljubni.

— Bog vaju usliši! je vzdihnilo dekle.

— In Stuart? je vprašal Glenarvan, ki jih je hotel odvrniti od žalostnih misli.

— Stuart? je odgovoril Pagan. O, Stuart je bil srečnejši, in njegovo ime je slavno v avstralski zgodovini. Ze leta 1848. je John Mac Donald Stuart, vaš rojak, prijatelj, pokazal, čemu se bo posvetil, ko je spremljal Stuarta v puščave severno od Adelaide. Leta 1860. je samo z dvema spremljevalcema, pa brez uspeha poskusil prodreti v avstralsko notranjščino. Ali Stuart ni bil človek, ki se da oplašiti. Prvega januarja 1861. leta je zapustil Chambers-creek kot poveljnik odločne enajstorice. Ustavil se je komaj šestdeset milj od Carpentarskega zaliva; ker pa mu je zmanjkalo živeža, se je moral vrniti v Adelaide, ne da bi došel na cilj. Vendar pa je imel pogum, da je poskusil še enkrat srečo. Napotil se je s tretjo ekspedicijo, ki ji je bilo usojeno, da dospje na tako zaželjeni cilj.

»Državna skupščina južne Avstralije se je toplo zavzela za to tretjo ekspedicijo in ji dovolila podporo v znesku dveh tisoč funtov šterlingov. Stuart je ukrenil vse potrebno, kar so mu narekovala dolgoletne skušnje. Pridružili so se mu naravoslovci Waterhouse, stara prijatelj Thring in Kekwick, dalje Woodforde, Auld in drugi, skupaj deset mož. S seboj je vzel dvajset usnjenih američanskih mehov, od katerih je vsak držal trideset litrov. Dne 5. aprila 1862 so se zbrali vsi člani naše družbe v globeli Newcastle-Water nad osemnajsto stopinjo južne širine, to se pravi na kraju, čez katerega Stuart prvič ni bil mogel priti. Črta njegove poti je bil približno stoenaintrideseti poldnevnik, torej sedem stopinj zapadno od Burkejevega.

Priloga: »Ljudske knjiznice« v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, volji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din

20. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

21. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

22. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

23. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

24. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

25. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

26. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

27. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

28. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

29. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilniciv Ljubljani, r. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Leta 1849 se je bliskovito
raznesla po celem svetu vest:**zlato**

se je našlo v Kaliforniji! Stotisoče ljudi je pohitelo tja v divjem begu za srečo. Mnogi so jo našli.

Vam ni treba več iskati zlata po Kaliforniji in Avstraliji. Zadoštuje, da si ob potrebi kupite Zlato-og-terpentinovena mila, kajti vsak tisučeri komad vsebuje zlatnik ro 10 frankov. Poskusite svojo srečo! Mnogo zlatnikov se je že našlo, mogoče ga tudi vi najdete!

**Starorenomirana nemška
tovarna koles in motornih koles**

(kvalitetna znamka)

odda plačila zmožni, v stroko vpeljani tvrdki svoje
samozastopstvoPonudbe pod „Seltene Gelegenheit 9108“ na
J. Danneberg, Wien, Singerstrasse 1
Dopisovanje: francosko ali nemško.**Najlepše darilo!****Pozor!****Samo 300 Din**

frankito na dom!

Najugodnejši nakup naravnost od tovarne.

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija, snežno-bela in Kovinska industrija INŽ. J. & H. BUHL, Maribor, S.H.S. (Metalindustrie) — Dobavlja se proti predplačilu ali po povzetju. Ako bi ne upajali, se vzame redovito nazaj. Naročite tako, ker ne vemo, če nam bodo razmere dopustile vzdržati trajno to ugodno ponudbo.

Posode držijo in sicer gornja vrsta od leve na desno po ca 2 1/2, 1 1/2, 1 1/4, 1, in spodnja vrsta po ca 1, 1 1/2, 1 1/4, 1 premer ponve 6 cm. Za cenik znamka 1 Din. Inzerat priložiti.

Stritarjeva ul. št. 3

Mestni trg št. 26

Ant. Krisper**Ugodnost!****Perilo:**

Trdi ovrtniki	Din 10.—
Moške srajce z ovrtniki	Din 42.—
Moške srajce z ovrtniki, boljša kval.	Din 54.—
Moške srajce piket	Din 70.—
Moške srajce z dvema ovrtnikoma	Din 78.—

Pletenine:

Damske nogavice črne	Din 12.—
Damske nogavice flor	Din 16.—
Damske nogavice angl. moda	Din 26.—
Moške nogavice	Din 8.—
Moške nogavice barvaste	Din 12.—
Moške nogavice finejša kvaliteta	Din 18.—
Damske rokavice	Din 22.—
Damske rokavice tople	Din 24.—
Moške rokavice tople	Din 24.—
Moške rokavice pletene	Din 35.—

Čevlji:

Otroški čevlji velikost 20—25	Din 30.—
Otroški čevlji velikost 26—28	Din 40.—
Otroški čevlji velikost 26—28 štrpaci	Din 55.—
Otroški čevlji iz telečje črne kože	Din 85.—
Fantovski čevlji iz telečje črne kože	Din 120.—
Moški čevlji iz telečje črne kože	Din 150.—
Moški čevlji iz la boxa	Din 175.—
Moški štrpaci čevlji iz rujave kravje kože kovani garantirano trpežni	Din 140.—
Moški štrpaci čevlji iz črne kravje kože kovani garantirano trpežni	Din 175.—

Usnjati izdelki:

Damske torbice	Din 70.—
Damske torbice boljše	Din 78.—
Damske torbice večja oblika	Din 120.—

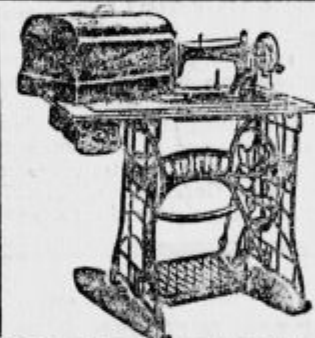
Otroški vozički:

Otroški voziček lak črn	Din 650.—
Otroški voziček lak. črn, finejši	Din 850.—
Otroški voziček poniklan	Din 1100.—

Potrebščine za šivilje in krojače in vsi ostali predmeti po najnižjih cenah.

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA**HRASTOVE PRAGE**

(švelarje) želi kupiti stavbeno podjetje. Dobaviti do konca julija 1926. Oziralo se bo le na prvovrstne prodajalce. Plačilo v gotovini.

Agentje visoko provizijo.Ponudbe z navedbo cene in dobavne postaje na direktorja **WILHELM HENTSCHEL**, Dunaj I., Zelinkagasse 5.**Prevzete gostilne.**Vljud. naznanjam, da sem se preselila in prevzela gostilno na Rimski cesti št. 11 »PRI LAHU« ter se vsem našim prijateljem in znancem prijazno priporočam za obisk. — Priznana dobra kuhinja in pijača. Z jdljnim spoštovanjem **Minka Rus.**Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje
ter za vsak dom
Preden si nabavite stroj., rglejte
si to izrednost pri tvrdki
L. BARAGA
Selenburgova ulica 6/1.
Brezplačen pouk 15. et. amstvo
Telefon št. 980.**Naprodaj je moder. urejena
tovarna sodavice**

s pripadajočo hišo in eno parcelo. Tovarna je opremljena z vsemi potrebnimi stroji ter je zelo dobro upeljana. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7214.

Prva dalmatinska tvornica

Portland cementaGilardi & Bettiza — Split
ustanovljena leta 1865, torej najstarejša tvornica te vrste v DalmacijiIzdeluje:
prvovrsten Portland cementzastopnik za Slovenijo
Ivan Pestotnik in drug, Ljubljana
Resljeva cesta 3 Tel. int. 949**Zadružna Gospodarska banka d. d.**

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«).

Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEDO.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.